

Ayuntamiento de A Coruña
Concello da Coruña

CORUÑA
>PRÓXIMA

A
P
O
R
T
A
A
B
E
R
T
A

ESTUDO DE ALTERNATIVAS PARA A MELLORA DA ACCESIBILIDADE PEONIL NO CAMIÑO DO VIXÍA - A CORUÑA

INFORME FINAL

Fagamos o Camiño do Vixía

Proceso participativo para mellorar as rúas de Monte Alto

Concellería de Rexeneración Urbana e Dereito á Vivenda
Concello da Coruña

Xuño de 2017

**ESTUDO DE ALTERNATIVAS PARA A MELLORA DA ACCESIBILIDADE PEONIL NO CAMIÑO DO
VIXÍA - A CORUÑA**

Fagamos o Camiño do Vixía

Proceso participativo para mellorar as rúas de Monte Alto

Informe final

Concellería de Rexeneración Urbana e Dereito á Vivenda
Concello da Coruña – Xuño de 2017

Deseño e coordinación

Verónica Martínez Vázquez
Mateus Porto Schettino

Facilitación

Martín Vázquez Añel

Colaboración

Alejandro Rodríguez González
Lourdes Vázquez Vidal

Índice

1.	ANTECEDENTES.....	7
2.	METODOLOXÍA E OBXECTIVOS.....	8
3.	PÚBLICO PARTICIPANTE.....	10
4.	PROCESO PARTICIPATIVO: Fagamos o Camiño do Vixía	11
4.1.	FORO DE PARTICIPACIÓN: Entremos a falar do Camiño	12
4.2.	ROTEIRO CREATIVO: Saíamos a pasear	16
4.3.	ACTIVIDADES NOS COLES: Aquí os nenos pintamos, e moito.....	18
4.4.	FORO DE PARTICIPACIÓN: Refagamos o Camiño	21
4.5.	OBRADOIRO PEONIL: Recuperemos o Camiño	24
4.6.	FORO DE PARTICIPACIÓN: Contemos o Camiño.....	32
4.7.	PRAZUAS E RUAZAS.....	35
5.	CONCLUSIÓN.....	37
5.1.	O TRAZADO DO CAMIÑO E A MEMORIA COLECTIVA.....	37
5.2.	PARTICIPACIÓN	37
5.3.	DIAGNÓSTICO: Auditoría Peonil	38
5.4.	PRIORIDADES	42
5.5.	PROPOSTAS: Alternativas de Deseño e Urbanización	42
5.6.	APRENDIZAXES E PRÓXIMOS PASOS	46
	ANEXO I. DESEÑO DE MATERIAIS E RECURSOS EMPREGADOS	48
	ANEXO II. MATERIAL RESULTADO OBRADOIROS.....	56
	ANEXO III. DEBUXOS FINALISTAS DO CONCURSO	63
	ANEXO IV. REPERCUSIÓN EN PRENSA.....	79

1. ANTECEDENTES

Este estudo encádrase dentro do proceso para a mellora do espazo público de Monte Alto, promovido pola Concellería de Rexeneración Urbana da Coruña.

A iniciativa de adecuar as rúas mellorando a accesibilidade peonil e a calidade estancial toma forma nun traxecto concreto, central e vertebrador do barrio. Ao conxunto de rúas e espazos que forman este traxecto déuselle o nome de Camiño do Vixía:

Séculos antes de que a cidade cubrise o solo de Monte Alto (aínda antes de que militares e ilustrados proxectasen estradas, cuarteis, baluartes ou cemiterios nesta península), as diferentes sendas agrarias, partindo todas elas do Campo da Leña, buscaron con acerto o xeito máis doado de ascender polo monte.

Pola intelixente interpretación da topografía destaca sobre as demais o camiño que deu orixe á estrada, hoxe Rúa da Torre. Esta dá inicio a un percorrido que busca o dorsal da península, descubrindo unha serie de pequenas mesetas que suavizan o traxecto de ascenso. Dito camiño remataba no Vixía de Monte Alto.

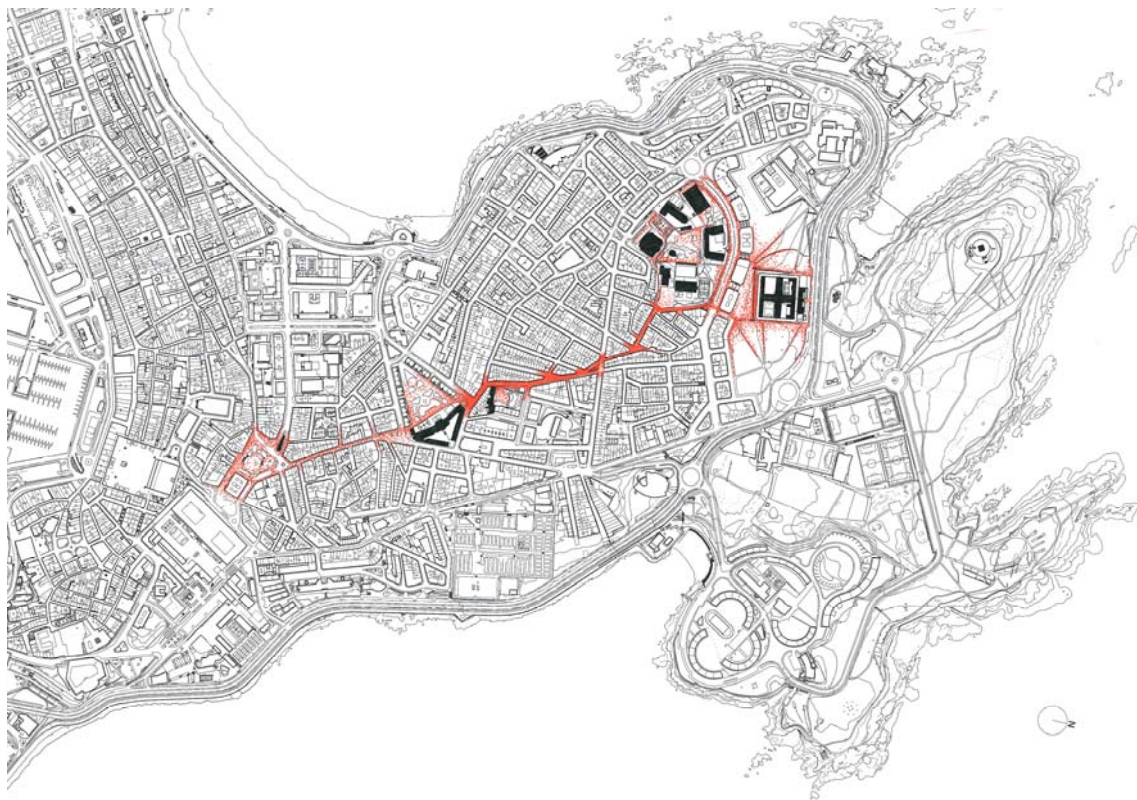

Plano histórico co trazado do Camiño do Vixía

O trazado da senda apóiase nos seguintes treitos de rúas e espazos:

Dende a Rúa da Torre, atravesa a parte superior do Campo de Marte e a Av. de Hércules, para coller Vereas da Polvoreira e continuar pola rúas Marola, Suevia e Vía Ártabra. A partir de aí atravesa a Rolda de Monte Alto para tomar a Rúa Pedro Galán Calvete, para adentrarse no Parque Carlos Casares e ematar acometendo á traseira do Antigo Cárcere¹.

¹ Extracto da Memoria do Proxecto *O Camiño do Vixía*, redactado polos Servizos Técnicos da Concellería de Rexeneración Urbana do Concello da Coruña, Xulio de 2016.

Trazado do Camiño sobre planimetría actual, elaborado polos servizos técnicos do Concello

Actualmente o Camiño do Vixía presenta unha preponderancia do tráfico motorizado individual sobre a circulación de persoas andando, en bicicleta ou no transporte público. A hexemonía do automóbil privado ao longo do Camiño, tamén resta calidade ambiental e impide o desenvolvemento doutras actividades sociais que teñen na rúa seu lugar por excelencia, como son o encontro e as relacións interpersoais, a conversa, o xogo ou a estancia contemplativa.

Co fin de reverter esa situación, os servizos técnicos do Concello asumen a tarefa de redactar proxectos de urbanización que reordenen a superficie da sección viaria en cada un dos treitos do Camiño do Vixía, modulando de forma conveniente a convivencia entre os diferentes modos de mobilidade e actividades estanciais.

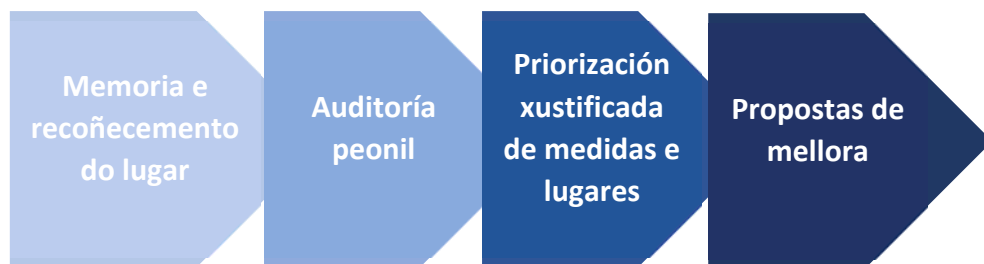
Este tipo de mellora do espazo debe atender a aspectos técnicos e ambientais, pero tamén sociais e políticos. Para o éxito da iniciativa e o alcance do seu obxectivo primordial, que é mellorar a calidade de vida da poboación, é fundamental contar coa implicación da veciñanza.

2. METODOLOXÍA E OBXECTIVOS

Para recompilar a información relativa aos conflitos entre diferentes medios de mobilidade, centrados nos usos peonís e estanciais das rúas, optouse pola realización dun proceso de participación cidadá, que permitise coñecer de primeira man a situación das rúas de Monte Alto.

O obxectivo principal consiste na recollida e análise colectiva de información para formular, entre os participantes no proceso, alternativas para a mellora da accesibilidade peonil no ámbito.

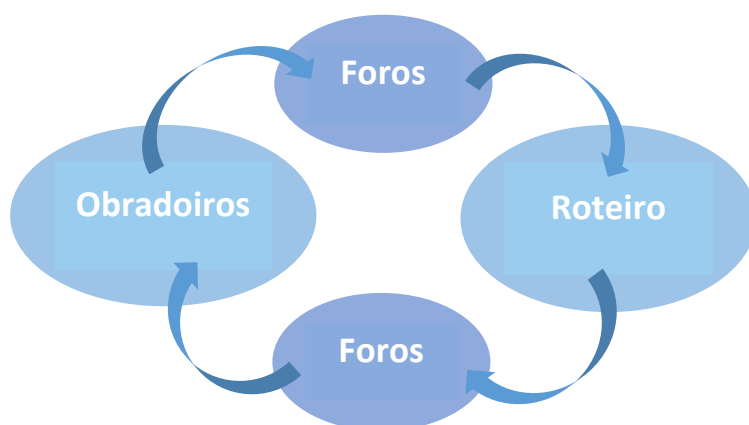
O método de traballo empregado parte da memoria colectiva e o recoñecemento de lugares singulares e cotiáns na cartografía do barrio, pasa por unha auditoría do itinerario e a priorización de intervencións e lugares, e finaliza con propostas colectivas de deseño urbano para a mellora dos ámbitos considerados prioritarios.

Esquema metodolóxico

Estes pasos metodolóxicos desenvóléronse a través de tres tipos de actividades:

- Foros de debate e charlas con veciñas e veciños de Monte Alto.
 - Paseo crítico polas rúas que conforman o Camiño do Vixía e Obradoiros creativos.
- Reunións co equipo político e técnico do Concello responsable do proxecto

Ciclo de actividades

No presente informe descríbense o desenvolvemento e os principais resultados destes encontros, así como a análise realizada polo equipo técnico a cargo da súa coordinación.

O proceso participativo formulouse cos seguintes obxectivos:

- Promover o intercambio de ideas e información sobre o estado e uso do espazo público no barrio.
- Traballar coa memoria colectiva do barrio fomentando a interacción e o sentimento de pertenza e apropiación do espazo polas veciñas e veciños.
- Concienciar sobre o potencial de mellora da calidade de vida relacionada cos hábitos de mobilidade máis saudables e cun espazo público máis habitable e equitativo.
- Presentar e someter a discusión coas veciñas e veciños de Monte Alto as primeiras ideas do Concello para a mellora do espazo público do barrio.
- Formular propostas consensuadas para a mellora da mobilidade a pé e a habitabilidade para estar nas rúas.

3. PÚBLICO PARTICIPANTE

Cómpre sinalar neste punto o carácter aberto de todas as actividades participativas enmarcadas no proceso do Camiño do Vixía. Como xa se mencionara previamente, o obxectivo principal deste proceso era dar conta da diversidade de opinións, ideas e propostas destinadas á mellora do espazo público e da mobilidade do barrio de Monte Alto.

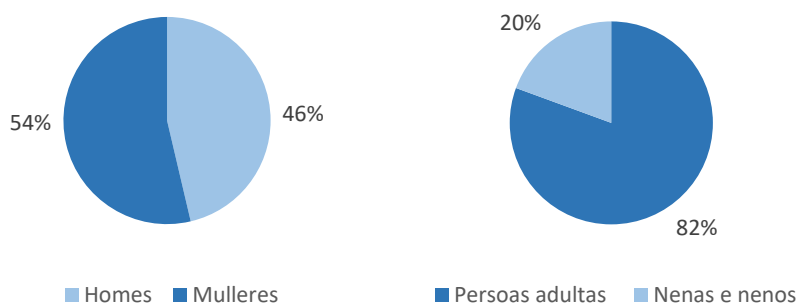
Con este obxectivo en mente, dende un primeiro momento se contactou coa totalidade de entidades asociativas identificadas no distrito postal 15002 (Asociacións veciñais, de comerciantes e hostalería, culturais, de carácter social, deportivas e xuvenís, etc.) así coma con outras que teñen relación directa coa mobilidade ou accesibilidade (GRUMICO, Stop Accidentes, etc.) e cos centros educativos no ámbito de influencia directa do Camiño do Vixía: o CEIP Curros Enríquez; o CEIP Sanjurjo de Carricarte; e o CEIP Víctor López Seoane.

Este contacto fíxose tanto por correo electrónico (informando da celebración dos sucesivos encontros), chamadas telefónicas (fundamentalmente como recordatorios) e de visitas coas que se procuraba a creación dun clima de confianza, implicación e cooperación, especialmente para o caso dos centros educativos, identificados como axentes clave dentro do proceso. Merece destacarse a colaboración dos equipos directivos dos CEIP Sanjurjo de Carricarte e Víctor López Seoane, sen os que gran parte das accións deste proceso non terían sido posibles. Preséntanse a continuación os datos de participación nas diferentes actividades do proceso dende un punto de vista fundamentalmente cuantitativo:

Actividade	Participantes	Homes	Mulleres	Persoas adultas	Nenas e nenos
1º Foro	22	16	6	22	-
Obradoiro Roteiro	30	16	14	25	5
2º Foro	20	9	11	20	3
Obradoiro Deseño	22	10	12	19	3
3º Foro	42	12	30	26	16
Total %	100%	46%	54%	82%	20%

Táboa síntese de participantes por actividades

O roteiro tivo un carácter máis discontinuo no referido a participación, xa que algunhas persoas participaron soamente nalgúns treitos do mesmo. Os datos presentados corresponden ao momento de máxima participación.

4. PROCESO PARTICIPATIVO: Fagamos o Camiño do Vixía

O proceso participativo comezou no mes de novembro de 2016, cun encontro para achegar a Concellería á veciñanza, xerando un espazo de comunicación directo e multidireccional entre todas e todos. Nos meses de xaneiro e febreiro de 2016 tiveron lugar as restantes actividades coas veciñas e veciños do barrio, orientadas ao fomento da participación e a exploración de ideas para a transformación do espazo público.

Ao longo de 22 semanas, as actividades realizadas foran:

- 1º FORO DE PARTICIPACIÓN: Entremos a falar do Camiño
25 de novembro de 2016
- ROTEIRO CREATIVO: Saíamos a pasear
26 de novembro de 2016
- ACTIVIDADES NOS COLES: Aquí os nenos pintamos, e moito
Decembro 2016 - Xaneiro 2017
- 2º FORO DE PARTICIPACIÓN: Refagamos o Camiño
13 de xaneiro de 2017
- OBRADOIRO PEONIL: Recuperemos o Camiño
15 de xaneiro de 2017
- 3º FORO DE PARTICIPACIÓN: Contemos o Camiño
24 de febreiro de 2017

Todo o proceso, así como os principais resultados foron recompilados en documentos sintéticos e de fácil comprensión dispoñibles na web do Concello para dar difusión e continuidade na discusión en Monte Alto e na cidade.

4.1. FORO DE PARTICIPACIÓN: Entremos a falar do Camiño

O venres 25 de novembro de 2016, das 19:00 ás 21:00h, no CEIP Sanjurjo de Carricarte celebrouse o primeiro Foro Cidadán do Camiño do Vixía: *Entremos a falar do Camiño*. Estiveron presentes os concelleiros Xiao Varela e Dani Grandío, os técnicos, o equipo dinamizador do proceso e veciñas e veciños de idades e colectivos diferentes. A participación foi de 22 persoas (16 homes e 6 mulleres

Esta primeira sesión realizouse seguindo o programa previsto, co lanzamento e presentación do proceso ás asociacións, plataformas e colectivos de veciñas e veciños de Monte Alto e da cidade, seguido dun debate sobre as primeiras actuacións planeadas, cun exercicio cruzado de diferentes puntos de vista sobre as rúas de Monte Alto

Programa da sesión

1. Benvida a participantes

Benvida e agradecementos: *Que persoas? Por que estamos aquí? Que imos facer hoxe?*

2. Presentación do Proxecto

O Camiño do Vixía na estratexia de rexeneración urbana de proximidade.

3. Presentación do Proceso Participativo

Explicación breve do proceso: programa de actividades, lugares e datas.

4. Mesas de traballo

En grupos e sobre planos, recoñecemento dos espazos e posibilidades de mellora.

5. Posta en común e peche da sesión

Exposición do resultado do traballo en grupo

F ormáronse catro grupos de traballo, de cinco ou seis persoas, con representantes dos diversos colectivos presentes (comerciantes, nenas e nenos, maiores, mobilidade reducida, ...).

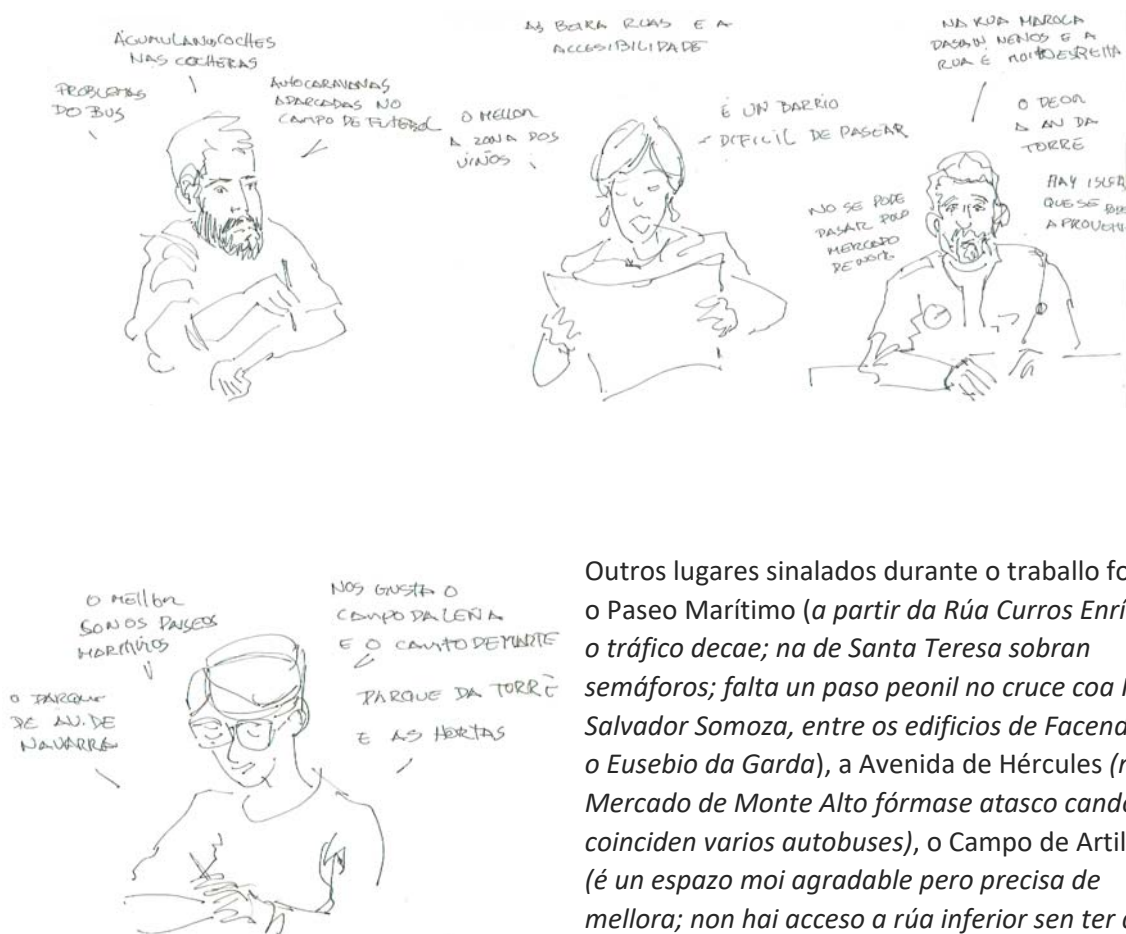
Despois de recoñecer e familiarizarse co lugar sobre planos do barrio (onde vivimos) e identificando algúns elementos singulares, históricos e naturais que perduran no trazado urbano, reflexionamos *sobre como é e que pensamos do lugar*, que cousas nos gustan (lugares bonitos, divertidos, agradables marcados en verde no plano) e que non (lugares feos, perigosos ou desagradables en vermello) ao longo do Camiño.

NA RÚA DA TORRE OS COCHES VAN MOI PRETO DA BEIRARRÚA DAS ATOCHAS.

E A OUTRA É MOI ESTREITA.

ESTREITÍÍÍÍÍSSIMA!

E É PERIGOSA POLA CANTIDADE DE TRÁFICO QUE TEN.

Outros lugares sinalados durante o traballo foron: o Paseo Marítimo (a partir da Rúa Curros Enríquez o tráfico decae; na de Santa Teresa sobran semáforos; falta un paso peonil no cruce coa Rúa Salvador Somoza, entre os edificios de Facenda e o Eusebio da Garda), a Avenida de Hércules (no Mercado de Monte Alto fórmase atasco cando coinciden varios autobuses), o Campo de Artillería (é un espazo moi agradable pero precisa de mellora; non hai acceso a rúa inferior sen ter que usar escaleiras; as papeleiras están mal colocadas, dificultando os desprazamentos e faltan beirarrúas e pasos de peóns).

Os lugares identificados como “que nos gustan (verdes)” foron:

“Gústannos os parques e prazas. Están un pouco deixadas mais son as que hai. O Campo da Leña é bo para comprar e ir de viños. Tamén o acceso as praias e o Paseo Marítimo son puntos fortes.” O cemiterio dos Mouros, o parque diante do Cemiterio de San Amaro, a casa onde naceu Luís Suárez (xogador de fútbol), o Campo de Marte, a Domus, o Acuario, a Praia das Lapas, o Centro Cívico, a Praza Indalecio Prieto, os xogos infantís no Parque Carlos Casares, o Paseo Marítimo, o Campo de Artillería, o parque da Avenida de Navarra, campos e contorna da Torre de Hércules, o Parque Carlos Casares e as hortas, o Campo da Leña (como punto de encontro), a piscina de San Amaro, a Praia do Matadoiro, o Centro Social A Comuna e os Campos de fútbol da Torre.

Os identificados como “lugares que non nos gustan (vermellos)” foron:

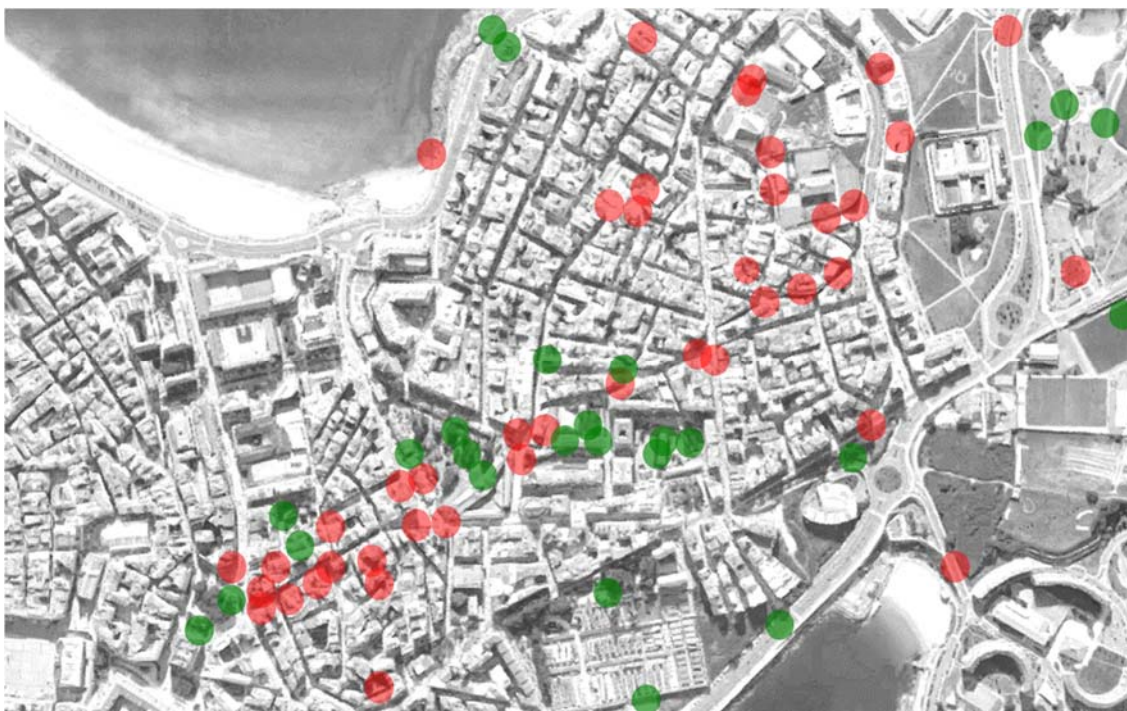
O último tramo da Rúa da Torre (onde non se pode pasar a pé); o Campo de Marte (falta iluminación, zonas inseguras polas noites pola xente que hai); a praza do Mercado de Monte Alto (abandonada e desaproveitada, chan lamentable e as cúpulas acollen delincuencia); o cruce da Av. de Hércules e Ramón del Cueto; o cruce da Rúa da Torre con Marconi; a glorieta

do Campo da Leña; o tramo da Av. de Hércules diante do Mercado, con paradas de buses e taxis apertadas; a Rúa San Roque (falta acceso adecuado ó Campo da Leña); a costa de Durmideiras (rúa Regata Cutty Sark); o aparcamento da Torre (*sempre ocupado con moitas autocaravanas*); o Paseo dos Menhires (problemas coa circulación dos coches que van á Cidade Deportiva); a Rúa de Doutor Ferrant (problemas de xiro dos buses escolares); a Rúa Alcalde Sanjurjo (parada bus); o aparcamento do centro 3º grao e FP Monte Alto; as cocheiras do tranvía infrautilizadas (posible uso coma aparcadoiro); a pendente das rúas que saen da Av. de Hércules e do Paseo Marítimo (lado Leste da península); as pendentes transversais das beirarrúas mal solucionadas; as saídas e entradas do CEIP Sanjurjo de Carricarte; poucas árbores no primeiro treito da rúa Beiramar; o cruce das rúas Marconi e Mondoñedo (*é unha praza desaproveitada*); a circulación da bicicleta está cortada en diversos puntos por preferencia dos automóviles, como na glorieta da Torre; a rúa Marola porque é moi estreita, pasan moitos nenos e os coches van moi rápido.

Así, en xeral, gustan as prazas, parques, a contorna natural e os equipamentos públicos. Non gustan os espazos duros no “interior” do barrio, as rúas, cruces e aparcadoiros.

 Lugares que gustan. Agradables, bonitos, seguros...	 Lugares que non nos gustan. Desagradables, feos, perigosos...
Paseo Marítimo Praia do Matadoiro Praia das Lapas Cemiterio dos Mouros Parque do Cemiterio de San Amaro Parque Carlos Casares Parque Avenida de Navarra Entorno da Torre de Hércules Campos de fútbol da Torre Piscina de San Amaro Hortas Campo de Artillería Campo da Leña Campo de Marte Praza Indalecio Prieto Acuario Domus Centro Cívico Centro Social A Comuna Casa de Luís Suárez	Av. de Hércules diante do Mercado Paseo dos Menhires Rúa da Torre Rúa de Doutor Ferrant Rúa Alcalde Sanjurjo Rúa Beiramar Rúa Marola Rúa San Roque Cruce Av. de Hércules e Ramón del Cueto Cruce Rúa da Torre con Marconi Cruce Rúa Marconi co Mondoñedo Rotonda da Torre Rotonda do Campo da Leña Aparcamento do Centro 3º grado e FP Aparcamento da Torre Accesos CEIP Sanjurjo de Carricarte Campo de Marte Cocheiras Costa de Durmideiras Praza do Mercado de Monte Alto

Táboa síntese da valoración de lugares do barrio.

Plano síntese da valoración de lugares do barrio.

4.2. ROTEIRO CREATIVO: Saíamos a pasear

No sábado 26 de novembro de 2016 pola mañá, de 11 a 14:00, fixemos un *paseo creativo* polas rúas do *Camiño do Vixía*, a modo de sesión de diagnóstico colectivo. Nun percorrido dinámico, establecéronse unhas regras para clarificar os retos e avanzar nas súas posibles repostas de maneira colaborada: Como é esta rúa e por que? Como podería ser si...?

Programa da sesión

1. Benvida aos participantes

Saída do Campo de Marte, fronte ao CEIP Curros Enríquez: descrición do itinerario e as paradas a realizar, indicando as cuestións nas que nos imos fixar.

2. Paseo

Percorremos as rúas do barrio avaliando en cada lugar a calidade do espazo público, as razóns da situación actual e as posibles melloras.

3. Peche no Vixía

Subimos ao *Monte do Vixía* para merendar e comentar os resultados do paseo

Saíndo do Campo de Marte pasamos polo de Artillería e o da Leña, para comezar o Camiño ata chegar ao Vixía de Monte Alto. Fixemos paradas nos cruces da Rúa da Torre con Curros Enríquez; Avenida de Hércules con Vereá da Polvoreira e nas interseccións desta coas rúas do Carme e Sto. Tomás, Igualmente fixéronse paradas nos accesos aos equipamentos do percorrido, ata chegar ao punto máis alto do barrio: o depósito de auga.

Plano do percorrido e paradas do roteiro

Resultados

A participación no roteiro tivo un carácter discontinuo, xa que algunhas persoas participaron soamente nalgúns treitos. O momento de máxima participación xuntou 25 persoas (13 homes - 12 mulleres).

O resultado foi un mapeado colectivo de lugares de interese do camiño, así como os principais problemas para a mobilidade a pé.

1. Rúa da Torre (entre Campo da Leña e Rúa de Atocha Alta)
 - Os coches van moi preto da beirarrúa das Atochas e a oposta resulta moi estreita.
 - Perigosa pola cantidade de tráfico que ten e alto número de transeúntes .
 - Difícil camiñar.
 - Estreitísima. Hai que eliminar aparcamentos e ampliar beirarrúas.

2. Rúas da Torre e Curros Enríquez (entre Rúa Marconi e Campo de Marte) – Praza e parada Bus
 - Como unha illa.
 - Faltan pasos de peóns.
 - Na Rúa Curros Enríquez o paso de peóns non coincide co vao.
 - Punto de encontro da xente maior.
 - Moito ruído.
 - Faltan árbores e bancos.
 - Levar aparcadoiro de bicis á calzada.
3. Cruce Avenida de Hércules, Verea da Polvoreira e Rúa Ramón del Cueto (entre Campo de Marte e entrada Centro Cívico)
 - Cruce conflictivo por falta de visibilidade.
 - Inadecuada disposición e secuencia dos pasos de peóns.
4. Verea da Polvoreira (entre Rúas Antonio Santiago e San Fernando)
 - Cruce conflictivo por falta de visibilidade.
 - Zona de despropósito xeneralizado.
 - Falta de espazo verde.
5. Verea da Polvoreira (entre Rúas San Fernando e Santo Tomás)
 - Illotes desaproveitados.
 - Rúas usadas como aparcadoiros.
 - Beirarrúa sen continuidade e estreita.
6. Rúa Marola (entre Rúas Doutor Ferrant e Santa Cecilia) – Praza
 - Con tramos moi estreitos, os coches pasan e golpean cos espellos os peóns.
 - Beirarrúas moi estreitas, habendo moito paso de nenos.
7. Cruce entre Rúas Suevia, Colón e Ártabra - acceso ao CEIP Víctor López Seoane
 - Dificultade nas entradas e saídas ao colexio
 - Necesidade de humanización do espazo
8. Rúa Ártabra- Rolda de Monte Alto – Escaleiras
9. Travesía Colón e Rúa Vixía (entrada á Igrexa de San Xosé)
10. Rúa Alcade Sanjurjo (entre Rúa Washington e Praza San Xosé) – acceso ao CEIP Sanjurjo de Carricarte e a Igrexa de San Xosé

4.3. ACTIVIDADES NOS COLES: Aquí os nenos pintamos, e moito

Durante os meses de xaneiro e febreiro de 2017 propúxose facer en tres colexios do barrio (CEIP Sanjurjo de Carricarte, CEIP Víctor López Seoane e CEIP Curros Enríquez) o Concurso de debuxos e relatos para o Camiño do Vixía, cos obxectivos de:

- Difundir o Proxecto e involucrar á cidadanía na construción do Camiño do Vixía.
- Traballar coa memoria colectiva do barrio recuperando a figura e o lugar do Vixía de Monte Alto.

- Fomentar a interacción entre xeracións e o sentimento de pertenza e apropiación das rúas polas veciñas e veciños.
- Reflexionar sobre hábitos de mobilidade saudable e segura nos desprazamentos cotiáns e a importancia da redución do uso do vehículo particular.
- Recoller e promover o intercambio de ideas sobre o espazo público no barrio, atendendo á perspectiva infantil.

Calendario

9 de Xaneiro - Lanzamento do concurso.

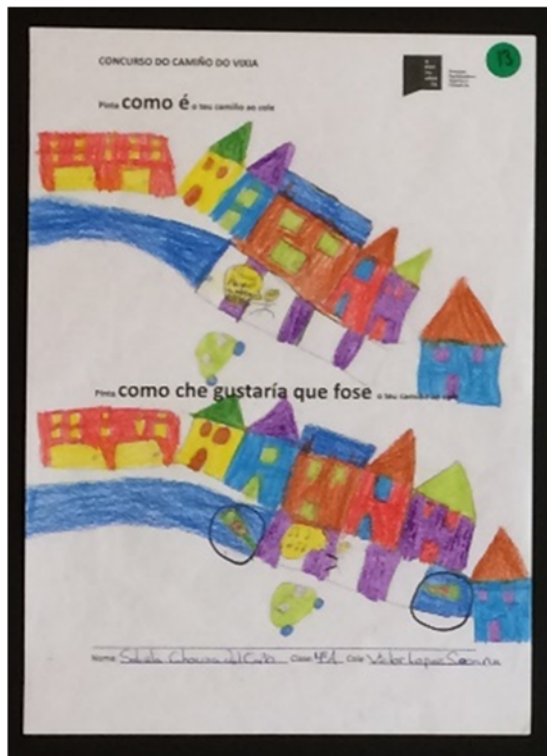
Ata 20 de Xaneiro - Realización e selección de traballos nos coles.

Ata 27 de Xaneiro entrega dos traballos polos coles ao Equipo de Coordinación.

De 27 de Xaneiro a 12 de Febreiro – Valoración do Xurado.

De 3 a 28 de Febreiro - Exposición no Centro Cívico de Monte Alto.

24 de Febreiro - Entrega de premios

Os debuxos e relatos tiñan que ser orixinais sobre como é o Camiño ao colexio e como lles gustaría que fose ás nenas e nenos que debuxaron e escribiron de forma libre, no folio aportado polo colexio.

Os traballos entregáronse ás profesoras nas aulas e na clase as alumnas e alumnos elixiron mediante votación tres debuxos ou relatos para representar á clase no Concurso.

As profesoras e profesores entregaron á Dirección do centro todos os traballos elaborados, indicando os seleccionados para ser valorados polo Xurado externo, designado polo Concello, que decidiu o alumnado gañador nas distintas categorías. O xurado estivo formado por un artista gráfico, unha educadora de cada cole e un membro do equipo técnico.

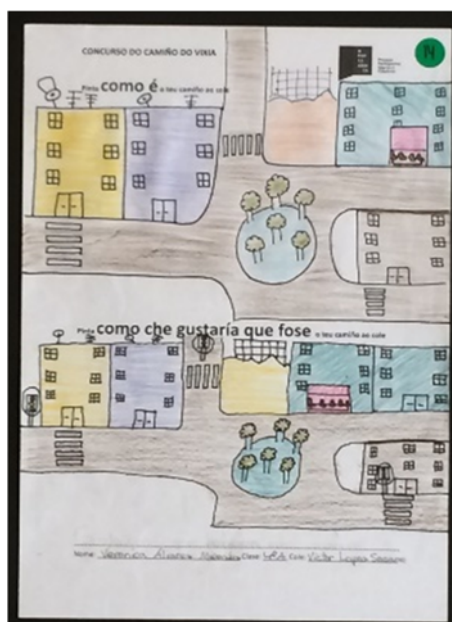
Para o desenvolvemento da actividade preparáronse os seguintes documentos: Carta ás familias, Guía de profesores, Fichas debuxos e relatos, Bases do Concurso e Ficha de avaliación para o xurado (ver Anexo I).

Resultados

Participaron no concurso estudantes de 3º a 6º, con debuxos 3º e 4º e con relatos 5º e 6º, dos CEIP Víctor López Seoane e Sanjurjo de Carricarte.

Centro	CEIP Sanjurjo de Carricarte		
Curso	Alumnado total	Nenas	Nenos
3º	24	11	13
4º	21	13	8
5º	22	13	9
6º	23	14	9
Total	90		

Centro	CEIP Víctor López Seoane		
Curso	Alumnado total	Nenas	Nenos
3ºA	21	11	10
3ºB	21	8	13
4ºA	20	14	6
4ºB	20	13	7
5º	24	12	12
6º	25	12	13
Total	131		

Outorgáronse oito premios e todos os seleccionados en cada clase recibiron un diploma e participaron na exposición no Centro Cívico de Monte Alto. Os traballos premiados nas distintas categorías recibirán premios e a entrega tivo lugar no Centro Cívico o día 24 de febreiro de 2017, coincidindo co 3º Foro Cidadán do Proceso Participativo do Camiño do Vixía.

4.4. FORO DE PARTICIPACIÓN: Refagamos o Camiño

O venres 13 de Xaneiro, das 18:00 ás 21:00h no Centro Cívico de Monte Alto celebrouse o segundo Foro Cidadán do Camiño do Vixía: *Refagamos o camiño*. Comezou coa posta en común dos avances do proceso e o intercambio de puntos de vista sobre os espazos públicos de Monte Alto.

A participación neste 2º Foro foi de 20 persoas (8 homes e 12 mulleres). A sesión desenvolveuse seguindo o programa previsto.

Programa da sesión

Presentouse o resultado do 1º Foro, o mapeado colectivo feito no primeiro paseo e formáronse catro mesas de traballo que contaron co apoio dunha ficha para determinar o nivel de prioridade de actuación (baixa, media e alta) xustificada con criterios consensuados entre o grupo. A determinación do nivel de prioridade tiña seu desencadeamento na pregunta *Por que é mellor comezar por aquí?* O obxectivo era reflexionar sobre os dez ámbitos de actuación identificados no 1º Foro (tramos de rúa ou pequenas prazas) e como recuperalos para a estancia e mellorar a accesibilidade ao espazo público e os equipamentos.

1. Rúa da Torre (entre Campo da Leña e Rúa de Atocha Alta) - Treito de rúa	6. Cruce rúas Marola, Doutor Ferrant e Suevia – Praza
2. Cruce rúas da Torre e Curros Enríquez– acceso a Campo de Marte, parada Bus	7. Cruce rúas Suevia, Colón e Ártabra - acceso ao CEIP Víctor López Seoane
3. Cruce Avda. de Hércules, Vereda do Polvorín e Ramón del Cueto – acceso a Campo de Marte e Centro Cívico	8. Cruce rúas Ártabra e Rolda de Monte Alto – Escaleiras
4. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Carmen e Lúa – Praza	9. Cruce Travesía Colón e rúa Vixía – acceso a Igrexa de San Xosé e ...
5. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Areal e Santo Tomas – Praza	10. Rúa Alcade Sanjurjo (entre Washington e Praza San Xosé) – acceso a CEIP Sanjurjo de Carricarte e a Igrexa de San Xosé

Plano de ámbitos de actuación identificados nos traballos anteriores.

Resultados

Cada grupo expuxo a súa orde de prioridades que conxuntamente determinarían os lugares de traballo no obradoiro do día seguinte, e que quedaron ordenados de maior a menor prioridade:

1. Rúa da Torre (entre Campo da Leña e Rúa de Atocha Alta)
2. Rúa Alcade Sanjurjo (entre Washington e Praza San Xosé)
3. Cruce das rúas da Torre e Curros Enríquez
4. Cruce rúas Suevia, Colón e Ártabra - acceso ao CEIP Víctor López Seoane
5. Cruce da Avda. de Hércules, Vereira da Polvoreira e Ramón del Cueto
6. Cruce rúas Ártabra e Rolda de Monte Alto – Escaleiras
7. Cruce rúas Vereira da Polvoreira, Areal e Santo Tomas
8. Cruce rúas Vereira da Polvoreira, Carmen e Lúa
9. Cruce Travesía Colón e rúa Vixía – acceso ao Vixía
10. Cruce rúas Marola, Doutor Ferrant e Suevia

Todas as fichas de “prioridade” nos ámbitos de actuación resultado do traballo en grupo pódense ver no anexo II deste documento.

Plano dos ámbitos de actuación por orde de prioridade segundo participantes

Recompiláronse as xustificacións de todos os grupos, destacando con prioridade alta en todos o da Rúa da Torre porque: “é unha conexión entre zonas (eixo central) con beirarrúas estreitas e moitísimo tráfico rodado e peonil. Unha zona comercial e escolar con moitas barreiras arquitectónicas e que ten unha alta densidade de tráfico peonil”. Ademais “é o acceso principal e de saída” do barrio de Monte Alto.

No cruce coa rúa Curros Enríquez enténdese que o “problema non é tan grave porque depende da solución completa da Rúa da Torre”. Pero propónse “recuperar a praza, peonalizar a rúa Curros Enríquez e dar dobre sentido á rúa Ramón del Cueto”. Este espazo tamén “é un nodo de mobilidade mixta, de intercambio modal”.

AMBITOS	PRIORIDADE			XUSTIFICATIVA
	baixa	media	alta	
1. Rúa da Torre			X	DEUSIDORE TRÁFICO PEONIL Rúa da Torre peonil do Campodaleña até Campo Marte
2. Cruce rúas da Torre e Curros Enríquez - Praza e parada Bus		X		NUDO MOVILIDADE MIXTA
3. Cruce Av. Hércules, Vereda do Polvorín e Ramón del Cueto		X		REDUCCION DRÁSTICA DO USO DE VEHÍCULOS ZONA MOI TRANSITADA A PÉ
4. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Carmen e Lúa		X		ACTUACIÓN ECONÓMICA TREITO PEONIL (BAIXA INTENSIDADE TRÁFICO BIDADO ACTUAL)
5. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Areal e Santo Tomas		X		TREITO PEONIL (IDEM ANTERIOR)
6. Cruce rúas Marola, Doutor Ferrant e Suevia		X		FEALDARE EXTREMA - ESTREITO E MOI TRANSITADA POR PEONS
7. Cruce rúas Suevia, Colón e Artabra - acceso CEIP Víctor López Seoane			X	PRIORIZA O USO DOS COLEXIOS. ACTUACIÓN SINXELA E LOW COST
8. Cruce rúas Artabra e Rolda de Monte Alto - Escaleiras		X		POCO USO - E UN ROMAL
9. Cruce Travesía Colón e rúa Vixia - acceso a Vixia			X	FINAL DO CAMIÑO. FOMENTAR CAMIÑO (SIMBOLICO) (SUBXECTIVO)
10. Rúa Alcade Sanjurjo - acceso CEIP Sanjurjo de Carricarte			X	ACTUACIÓN SINXELA E DE PROTECCIÓN OS MENOS

Ficha resultado do traballo en grupo para sinalar e xustificar a prioridade baixa, media ou alta de actuación nos ámbitos (ver Anexo II)

Tamén destacaron na presentación as contornas escolares (entradas e saídas dos colexios) como zonas prioritarias de actuación, para reforzar a “seguridade e lecer da poboación infantil e protexer os máis débiles e disuadir a utilización de coches”. Nos colexios Sanjurjo de Carricarte e o Víctor López Seoane “non pode chegar o bus escolar á porta do cole. Os nenos acceden por unha escaleira e costa arriba (barreiras) que melloraría cunha pequena intervención diante do muro do colexio, na curva, para facilitar as manobras dos buses escolares e logo usala como zona de lecer para a xente”. Ademais “faltan ramplas e a actuación podería ser sinxela, low-cost e de protección aos nenos”. Este lugar (escaleiras da rúa Artabra) tamén ten “importancia como acceso doado ás posibles prazas de aparcamento na rúa Monte Alto”.

Dos restantes espazos motivo de valoración detalláronse características actuais e posibles intervencións, como “eliminar o quiosco vello e facer praza porque só é aparcamento”, “fealdade extrema” do espazo, “estreito e moi transitado a pé”, “punto neurálxico do transporte urbano”, “exceso de asfalto”, “final do Camiño. Fomento do uso simbólico e subxectivo do camiño” e o “único acceso peonil a un espazo semipechado”

4.5. OBRADOIRO PEONIL: Recuperemos o Camiño

O sábado 14 de Xaneiro, pola mañá, no Centro Cívico de Monte Alto, tras unha breve charla sobre criterios de urbanización favorables ao peón e baseándonos no diagnóstico resultante das primeiras actividades, entre todas pensamos, deseñamos e intercambiamos solucións de mellora para os lugares seleccionados e priorizados no día anterior.

A participación neste Obradoiro foi de 22 persoas (9 homes e 13 mulleres) que aplicaron solucións de mellora en lugares concretos para conformar un itinerario peonil accesible,

segundo a análise e o traballo en grupo evidenciaba os principais problemas, en cada unha das zonas de intervención priorizadas.

Programa da sesión

1. Benvida aos participantes

Benvida e agradecementos: *Que persoas? Porque estamos aquí? Que imos facer hoxe?.*

2. Presentación: Criterios e ferramentas de deseño para a rexeneración do espazo público

- Como reflexionar sobre o noso espazo público, nosas beirarrúas e cruces. Vocabulario e exemplos básicos. Como obter máis espazo e melloras nas rúas.
- Exemplos inspiradores de pequenos proxectos de mellora do espazo público (itinerario peonil a unha escola pública, substitución dunha pasarela peonil inaccesible, creación dun novo espazo de estancia peonil, ampliación das fases de verde peonil en semáforos, etc.)
- Ferramentas para propostas de mellora das rúas e prazas de Monte Alto

3. Traballo en grupos: Deseño colectivo de propostas de mellora para os lugares seleccionados

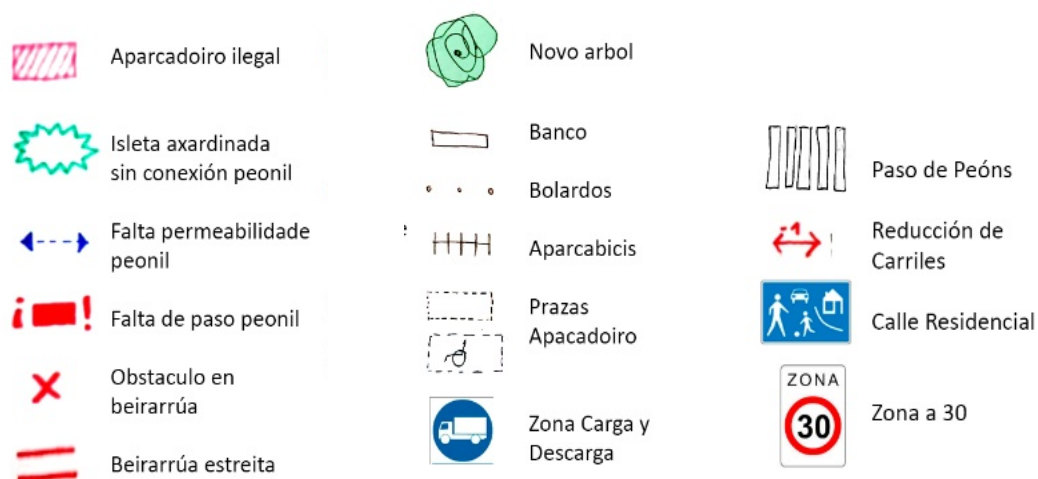
4. Posta en Común

Presentación dos proxectos realizados por cada grupo e debate sobre as propostas resultantes.

Cada grupo (de un mínimo de tres e un máximo de seis persoas), analizou e propuxo sobre unha zona á actuación necesaria reflexionando sobre ese espazo, avaliando os problemas, as oportunidades e alternativas.

A forma de traballar foi libre, propúxose o emprego de ferramentas xa dominadas polas persoas participantes e as aportadas polo equipo de facilitadores para o traballo con planos, como unha lenda para facer a diagnose e as propostas:

En canto os adultos falaron e traballaron, as nenas e nenos xogaron, debuxaron e falaban sobre o que lles gusta e o que non dos camiños diarios aos colexios polas rúas de Monte Alto, facendo un mural-collage que despois presentaron ao público adulto.

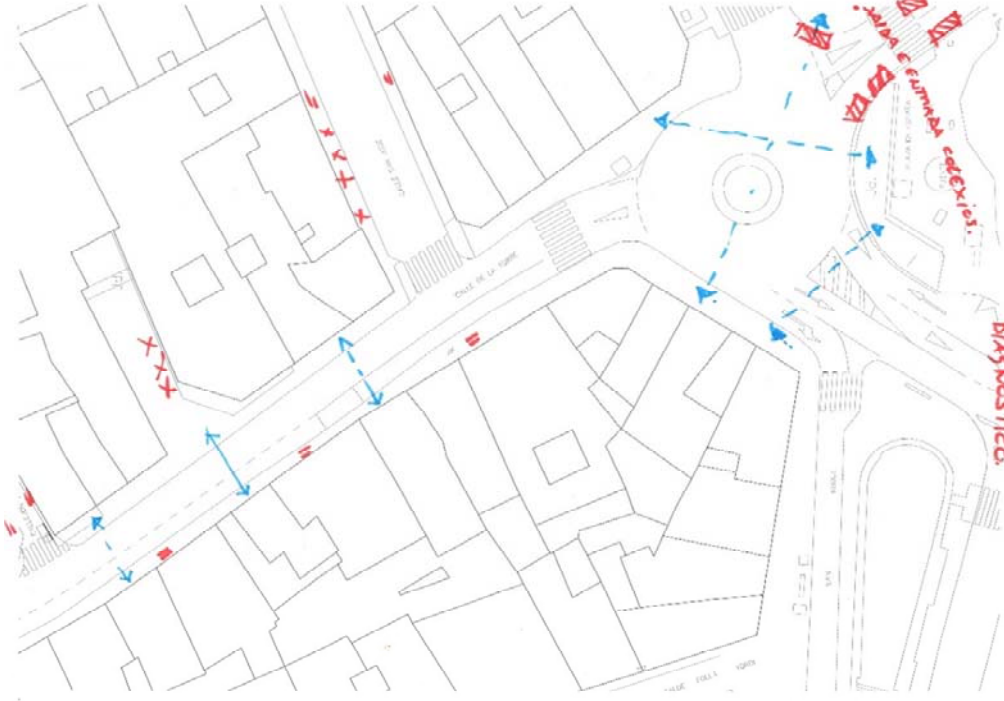

Resultados

Conformáronse cinco grupos que traballaron nos espazos identificados como prioritarios no Camiño. Os participantes analizaron e avaliaron os problemas e as oportunidades de actuación, para logo formalizar unha proposta que foi compartida con todo o grupo. A continuación sintetízanse as principais ideas da diagnose e proposta para cada un dos lugares traballados.

1. Rúa da Torre (entre Campo da Leña e Rúa de Atocha Alta)

Diagnose: Ao longo de toda a rúa, e en case todas as rúas do entorno, as beirarrúas son estreitas e con multitude de obstáculos. Falta permeabilidade peonil en todo o ámbito, e principalmente na glorieta-rotonda do Campo da Leña; acceso á area verde e aos centros educativos. Hai aparcadoiro ilegal, especialmente nas horas de saída e entrada do colexio.

Proposta: Limitar o aparcamento e aumentar as beirarrúas, plantación de vexetación e bancos ao longo da rúa. Sinalizar e limitar este ámbito como Zona 30. Restringir as calzadas aos radios de xiro “reais” dos automóviles. Sinalizar e limitar novas prazas de aparcamento reservadas para mobilidade reducida. Nova zona peonil na glorieta, con xogos, paneis informativos, mobiliario e vexetación.

2. Cruce das rúas da Torre e Curros Enríquez

Diagnose: Frecuente aparcamento ilegal de coches en dobre fila fronte a farmacia (cruce rúa Andrés Antelo). Falta de permeabilidade peonil en todo o ámbito que fai “obrigatorios” os cruces pouco seguros das persoas “fora de sitio”. Beirarrúa estreita na saída da Escola Municipal de Música.

Proposta: Plataforma única (en todo o ámbito sinalado en verde) con cambio de pavimento para mellorar a accesibilidade, garantindo a seguridade con énfase nas persoas invidentes. Trasladar a parada de taxis á beirarrúa par da Rúa da Torre. Sinalización do ámbito como área residencial. Reforma e ampliación da parada de bus, reducindo a calzada sobredimensionada neste tramo. Mover o expendedor de bicicletas públicas da entrada ao Campo Marte para a zona de aparcamento da beirarrúa par da Rúa da Torre. Intervención de Arte urbana. Eliminar dúas prazas de aparcamento para aumentar o ancho da beirarrúa no acceso a Escola Municipal de Música. Plantación de árbores e nova vexetación.

3. Cruce rúas Vereá da Polvoreira, Areal e Santo Tomas

Diagnose: Frecuente aparcamento ilegal de coches en illotes, falta de permeabilidade peonil, beirarrúas estreitas e o antigo quiosco en estado de abandono. Zona axardinada inaccesible, desaproveitada e ocupada por armarios de instalacións. Gran potencial para praza local e de acceso ao transporte público.

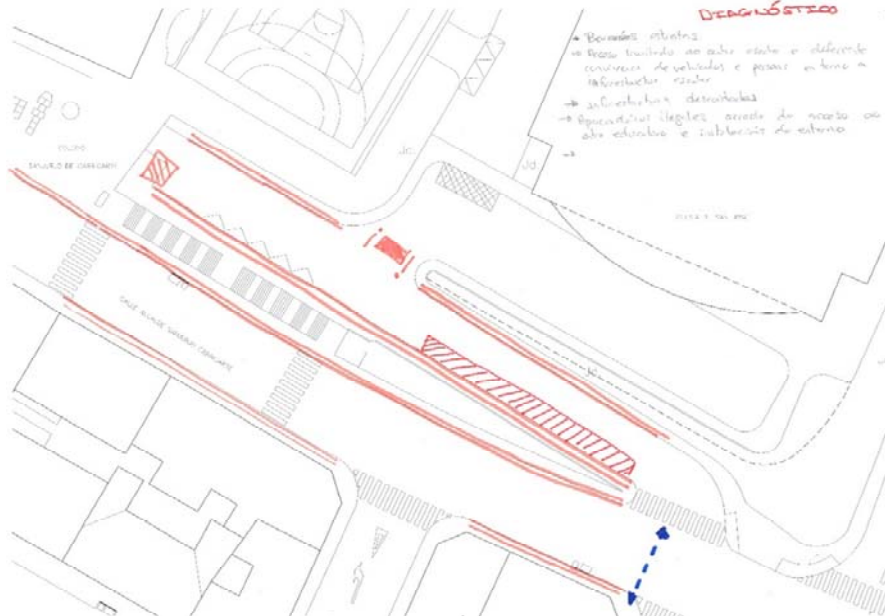
Proposta: Conformar como plataforma única o espazo, con plantación de novo arborado e mobiliario (contedores de lixo, aparcabicis, fonte e bancos).

Treito da Rúa Santo Tomas en plataforma única e con prioridade peonil. Ampliación de beirarrúa en Vereia da Polvoreira e peonalización da Rúa Marola.

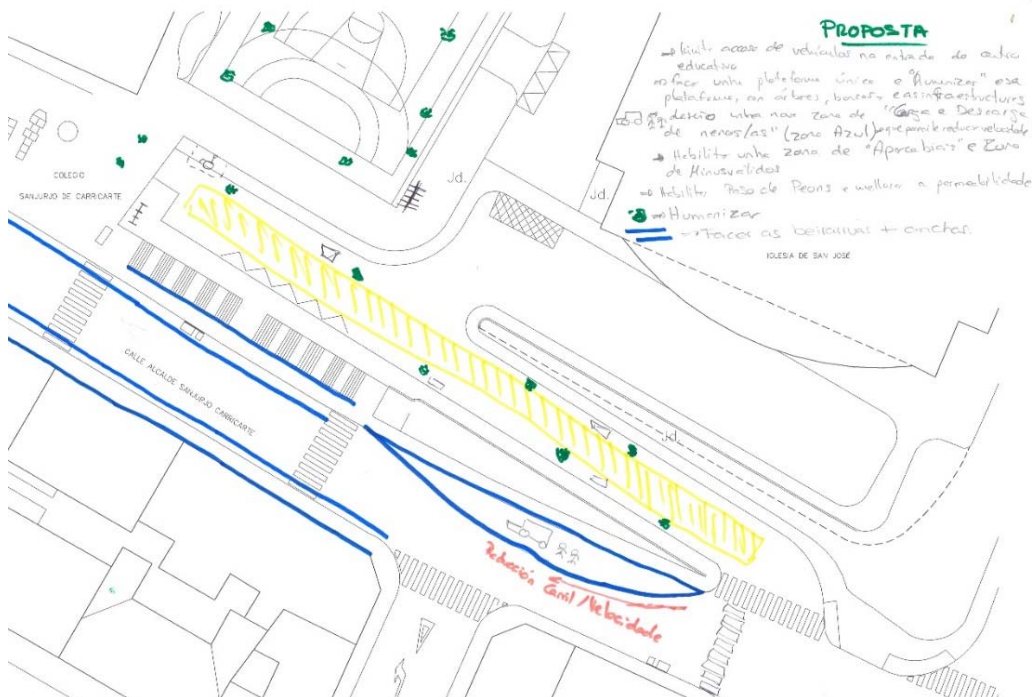
Restringir o estacionamento, aumentar a reserva de prazas para persoas con mobilidade reducida.
Sinalizar a área como Zona 30.

4. Rúa Alcade Sanjurjo (entre rúa Washington e Praza San Xosé)

Diagnose: Beirarrúas estreitas. Acceso limitado ao centro escolar e deficiente convivencia de vehículos e persoas. Infraestruturas descoidadas. Aparcamento ilegal arredor do acceso ao centro educativo e instalacións do entorno. Falla de pasos de peóns e continuidade dos percorridos.

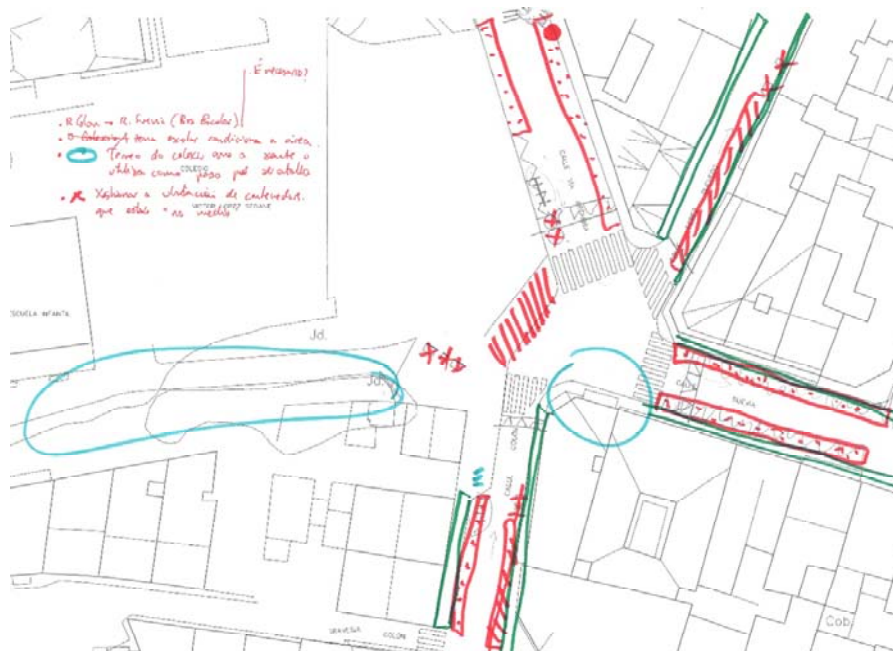

Proposta: Limitar o acceso de vehículos na entrada do centro educativo. Facer unha plataforma única e “humanizar” con árbores e bancos. Deseño dunha nova zona de embarque e desembarque de nenos/os que permita reducir a velocidade dos coches. Habilitar aparcabici e aparcamento de mobilidade reducida na entrada do colexio. Habilitación de novos pasos de peóns para mellorar a permeabilidade e a continuidade de percorridos. Ampliación da anchura das beirarrúas, reducindo a calzada na rúa Alcalde Sanjurjo de Carricarte.

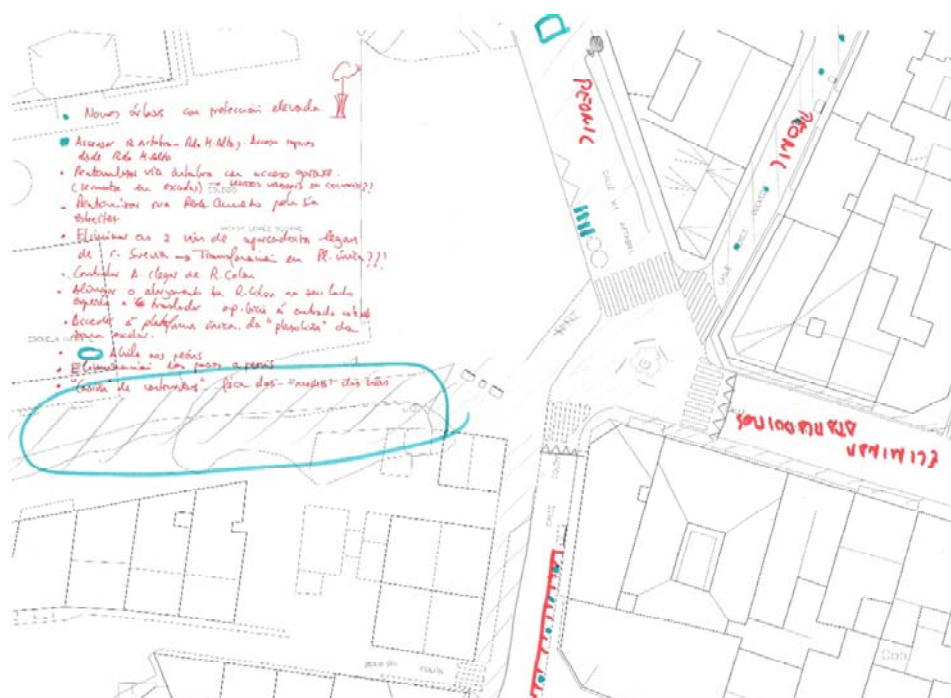

5. Cruce rúas Suevia, Colón e Ártabra - acceso ao CEIP Víctor López Seoane

Diagnose: Beirarrúas moi estreitas ou inexistentes (na rúa Vía Ártabra). Colectores de lixo no medio, converténdose en obstáculos. Dificultade de acceso e manobra do bus escolar polas rúas Suevia e Colón. Aparcamento ilegal no acceso ao colexio e nas rúas Pérez Quevedo e Colón. O acceso á Rolda de Monte Alto pola Rúa Vía Ártabra vese limitado a unhas escaleiras en mal estado.

Proposta: Restricción de aparcamento e circulación na rúa Vía Ártabra, so autorizada a residentes (garaxes) e completa na rúa Pérez Quevedo. Instalación de ascensor entre Vía Ártabra e Rolda de Monte Alto. Plataforma única no cruce de rúas e acondicionamento a modo de “praza” de acceso ao colexio, con árbores e mobiliario. Traslado do aparcabicis á porta do colexio e recolocar os colectores de lixo. Permitir o paso ao Vixía pola rúa que chega a Escola Infantil.

4.6. FORO DE PARTICIPACIÓN: Contemos o Camiño

A sesión representou o peche do proceso. Inauguramos a exposición de debuxos, repasamos as actividades realizadas, compartimos os resultados e pensamos sobre como seguir. Mentres adultos debatían, nenos e nenas elaboraban bandeiras de sinalización náutica para xuntos escribir e sinalizar o "Camiño do Vixía".

A participación neste terceiro e último foro foi de 41 persoas: 26 adultas (7 homes e 19 mulleres) e

en torno a 15 nenas e nenos.

Programa da sesión

1. Benvida a participantes

Benvida e agradecementos: *Que persoas? Porque estamos aquí? Que imos facer hoxe?*

2. Posta en común e debate dos resultados do proceso

Reflexión sobre todo o feito e dito ao longo do proceso. Quen participou? Que percepción teñen do barrio? Como poden ser as rúas que conforman o Camiño do Vixía...?

3. Exposición e entrega de premios do concurso de debuxos nos colexios

Acto de entrega dos premios a nenas e nenos autores dos mellores debuxos sobre *como é e como lles gustaría que fora o camiño ao cole en Monte Alto*.

3. Como seguir

Reflexionaremos sobre como dar continuidade ao proceso. O colectivo *Sen Ánimo de Nome* que tíñase achegado ao proceso, presenta unha proposta.

5. Peche da sesión

O Camiño do Vixía na estratexia de rexeneración urbana de proximidade. Aprendizaxes e próximos pasos.

Como exemplo dos próximos pasos a seguir, o colectivo *Sen ánimo de nome* aproveitou a ocasión para presentar as súas propostas de arte urbano e murais para as paredes ao longo do itinerario.

E como peche da sesión, fíxose a entrega de premios do concurso de debuxos para a que invitamos a representantes de diferentes entidades (asociacións de veciños, xubilados, CEIPs, Concello...).

Resultados

Como peche do Foro de Participación "Contemos o Camiño", proporcionouse ás persoas asistentes a posibilidade de facer unha breve valoración tanto desta última sesión, coma do proceso no seu conxunto. Para tal fin, deseñouse un sinxelo cuestionario de avaliación, que pode ser consultado nos Anexos a este informe. Este cuestionario non debe ser considerado en ningún caso unha ferramenta de avaliación global do proceso, senón unha aproximación ao grao de satisfacción achegado polas persoas asistentes a este último encontro, así como ao carácter puntual ou continuo da participación, e a percepción da utilidade do mesmo.

En primeiro lugar cabe mencionar que das 26 pésoas adultas que interviron no Foro de Participación "Contemos o Camiño", soamente 21 cumprimentaron o cuestionario. Deste total, 14 eran mulleres e 7 homes, de idades comprendidas entre os 31 e os 86 anos e cunha media de 47 anos. Aproximadamente, a metade das asistentes declararon formar parte dalgunha entidade ou colectivo, e entre os mencionados figuran as asociacións de veciños e veciñas do barrio, ANPAS, asociacións culturais (A Comuna, Sen ánimo de nome), ou outras especificamente relacionadas coa mobilidade ou a sostenibilidade (Marea da Mobilidade; Zocaminhoca).

A continuación, ante a pregunta "Gustouche participar no encontro de hoxe?", preséntase unha escala de avaliación tipo Likert formada por pictogramas con cinco graos de resposta, representando dende "Nada" (1 punto) a "Moito" (5 puntos). A valoración xeral é moi satisfactoria, cun valor medio de 4,65 puntos. Preguntadas polos motivos destas valoracións, as persoas participantes destacaron, entre outras cuestións, a importancia de contar coas nenas e nenos do barrio para descubrir novas ideas que poidan ser empregadas para o deseño participativo do barrio, así como a alta participación nesta última sesión, coa presenza de persoas que non tiñan asistido ás anteriores sesións.

FAGAMOS O CAMIÑO DO VIXÍA
"CONTAMOS O CAMIÑO"
Cuestionario de avaliación do proceso

1. Gustoche participar no encontro de hoxe?

2. Se queres, escribe por que:

3. Participaches nalguna das actividades previas do proceso?

	SI	NON
25/11/16 1º Foro "Entremos a falar do Camiño"	☐	☐
26/11/16 Roteiro creativo "Salomos a pasear"	☐	☐
12/01/17 2º Foro "Refagamos o Camiño"	☐	☐
14/01/17 Obradoiro peonil "Recuperemos o Camiño"	☐	☐

4. Pareceche útil este proceso?

5. Se queres, escribe por que:

6. Xa para rematar, formas parte dalgunha entidade ou colectivo?

	SI	NON
	☐	☐

Se e así, de cal? _____

Indica a continuación o teu ano de nacemento: _____

E con que xénero te identificas?

	Home	Muller
	☐	☐

 MOITAS GRAZAS!

Esta apreciación confírmase coa resposta á seguinte pregunta, que trataba de dar conta do carácter puntual ou continuo da participación nas diferentes actividades do proceso. Deste xeito, unicamente catro das 21 persoas que responderon ao cuestionario asistiron ás cinco actividades desenvolvidas dentro do proceso do Camiño do Vixía. No outro extremo, ata 10 persoas declararon que a súa asistencia a este terceiro foro era o seu primeiro contacto co proceso. Así, a resposta á pregunta "Participaches nalguna das actividades previas do proceso" amosa a descontinuidade da participación; a excepción dun grupo de persoas interesadas e organizadas en torno á cuestión da mobilidade e a defensa do espazo público de calidade, que formaron parte de todas as actividades do mesmo, a participación no proceso foi descontinua.

Xa para rematar, preguntábase pola valoración xeral do proceso, empregando a mesma escala mencionada previamente. Na resposta cómpre considerar que a participación activa das asistentes foi máis limitada neste encontro (xa que as protagonistas foron as nenas e nenos premiados pola súa participación no concurso de debuxo "Aquí @s nen@s pintamos, e moito!"). A iso é necesario engadir o carácter puntual da participación de moitas das asistentes, para entender que as valoracións recollidas nesta pregunta non poden considerarse valoracións do conxunto do proceso, senón máis ben achegas complementarias ao proceso de avaliación. En todo caso, a puntuación media das respostas á pregunta "Pareceche útil este proceso?" é de 4,5 puntos.

Como complemento a esta valoración numérica, varias persoas fixeron unha achega sobre o porqué da súa valoración. As cuestións valoradas positivamente son as que fan referencia á participación no proceso coma oportunidade de obter unha información completa das posibilidades de intervención no barrio, e de escoitar as opinións e as voces doutras veciñas e veciños. Pola contra, o número de persoas participantes en relación á poboación total do barrio considérase insuficiente e pouco representativo, e expónse como unha das principais cuestións a mellorar.

4.7. PRAZUAS E RUAZAS

Propúxose a inauguración e celebración dunha acción temporal durante o Entroido 2017 nun espazo circulatorio ou de aparcamento, consistente na súa recuperación con actividades estanciais, de xogo e desfrute (tomando o Park(ing) Day coma referencia) no tramo da Rúa da Torre que vai dende a Travesía da Torre ata o cruce coa Rúa Curros Enríquez, incluíndo a zona de carga e descarga, as paradas de autobús e taxis, e o acceso ao Campo de Marte.

Propúñase a presentación da Acción e o deseño do espazo durante o 3º Foro do Proceso, o venres 24 de febreiro, e súa construción e inauguración, no sábado 25 de febreiro, previndo espazos para o xogo, *Peatonenas* e outras actividades durante o Entroido (concertos, choqueiros...) con clausura e peche o mércores de cinza, 1 de marzo.

Contabilizáronse e programáronse algunhas accións previas para a súa posta en marcha:

- Traslado da parada de taxis (5 prazas) á beirarrúa par da rúa da Torre (do nº 56 ao 66 con 8 prazas de aparcamento) e zona de carga e descarga (3 prazas) á beirarrúa impar da rúa da Torre (do nº 35 ao 51).
- Restrición temporal do estacionamento en: 7 prazas na beirarrúa par da rúa Curros Enríquez (ata o nº2, acceso ao Campo de Marte), 8 prazas na beirarrúa par da rúa da Torre (do nº 56 ao 66), 11 prazas na beirarrúa impar da rúa da Torre (do nº 35 ao 51).
- Corte do acceso rodado á parada de taxis
- Acondicionamento do espazo con vexetación, mobiliario e pintura no chan.

Consultouse por correo electrónico aos participantes dos anteriores Obradoiros sobre as actividades a realizar no espazo. Con todo, finalmente non se executou a Acción Peonil. Aínda que foi ben recibida polos técnicos do Concello, decidiuse adiala para contar con máis tempo e recursos.

Planos preparatorios da acción temporal

5. CONCLUSIONES

5.1. O TRAZADO DO CAMIÑO E A MEMORIA COLECTIVA

Os Vixías instaláronse en Monte Alto finais do século XIX, cando foi establecida en España a obrigatoriedade da utilización do servizo de prácticos para entrar ou saír dos portos. Foi nesa época cando os vixías se trasladaron a Monte Alto dende o Monte de San Pedro e convertéronse en auxiliares dos prácticos do porto, avisándolles con antelación da chegada das embarcacións. A casa do vixía de Monte Alto instalouse nas estribacións elevadas e solitarias mirando ao mar e que hoxe nos recorda a rúa do Vixía. Contaban con anteollos cun alcance de visión dunhas 25 millas e un teléfono.

A historia do Vixía de Monte Alto e o seu Camiño mostrouse como unha idea con capacidade para xerar na veciñanza identidade e interese pola mellora das rúas de Monte Alto. As persoas con máis experiencia mostráronse emocionadas e orgullosas ao relatar e explicar o contexto social e as actividades desenvolvidas no seu día a día no Camiño do Vixía, así como as características e transformacións das rúas e espazos públicos do barrio. Xa os máis pequenos, as nenas e nenos do barrio, manifestaron curiosidade e interese en coñecer a historia, así como por transmitir a súa percepción e desexos para as rúas do barrio de maneira lúdica e imaxinativa.

Entre os adultos, maioría dos participantes no proceso, nótase unha forte vinculación coa contorna urbana recoñecida como Monte Alto, a través da descrición das súas actividades cotiás en relación a lugares concretos (tramos de rúa e cruces, parques, prazas e praias, equipamentos e tendas habituais). Esta relación de proximidade apréciase tamén nas precisas descripcións da situación actual, sobre o movementos de persoas e vehículos polas rúas do barrio, a localización de problemas de seguridade viaria ou accesibilidade universal, así como do estado de conservación dos espazos públicos. Ademais deste coñecemento achegado, as persoas participantes nos talleres manifestaron coma urxente a necesidade de solución dos problemas de habitabilidade das rúas do seu barrio e vontade de colaboración no proceso de mellora.

Así, o trazado do itinerario, que ten en conta as condicións topográficas e urbanísticas do barrio e resulta coherente co definido polos instrumentos de planificación da cidade², pasa a contar tamén coa corroboración da cidadanía.

5.2. PARTICIPACIÓN

Ademais dalgunhas das conclusións presentadas na análise previa do cuestionario de avaliación empregado no terceiro foro de participación, engádese unha última valoración, máis ben cualitativa da participación xeral no proceso. Nun primeiro momento, no desenvolvemento do primeiro foro de participación, fíxose patente a diversidade de demandas existentes no barrio con respecto á mellora da mobilidade e da accesibilidade (dende as máis favorables ao vehículo privado ata aquelas máis proclives a outros modelos de mobilidade). A medida que o proceso avanzaba, aquelas voces máis aliñadas coa importancia de manter espazos de estacionamento e enfrontadas con hipotéticas accións de peonalización no barrio, foron abandonando o proceso, coa perda que supón para o intercambio de miradas sobre o barrio.

² O eixo correspondente ao Camiño do Vixía forma parte da rede peonil da cidade no Plan de Mobilidade e Espazo Público e nas sendas definidas polo Plan Xeral de Ordenación Municipal.

Por outro lado, centrar a participación nun proceso orientado a unha complexa transformación urbana, contando unicamente no seu deseño inicial coa participación veciñal, mostrouse limitado á hora de recoller diversidade nas achegas. Por este preciso motivo o proceso redeséñase e amplíase coa necesaria incorporación das voces doutros axentes relevantes para o estudo e o deseño da accesibilidade no barrio como son os servizos de taxi, de autobús urbano e escolar e as empresas do sector da distribución de bens no espectro máis amplo: alimentación, mudanzas, mensaxería ou paquetería en xeral.

Cómpre recalcar a importancia dos centros educativos como axentes claves en procesos de deseño urbano; ademais dos importantes fluxos xerados no seu entorno, a colaboración cos seus equipos directivos permite a realización de actividades con nenas e nenos, de sensibilización, formación e obtención de ideas e propostas dun importante grupo de poboación moitas veces marxinado dos procesos de participación ou deseño urbano.

5.3. DIAGNÓSTICO: Auditoría Peonil

Nas actividades dirixidas a avaliar a calidade dos espazos que conforman ou están relacionados co Camiño do Vixía conclúese o seguinte:

En xeral as rúas e cruces do barrio son percibidos como lugares desagradables, pouco accesibles e nalgúns casos ata perigosos dende o punto de vista da seguridade viaria. Non hai ningunha rúa recoñecida como un lugar que guste ás veciñas e veciños. A visión máis positiva sobre a calidade do espazo público límítase a determinadas áreas estanciais, prazas, pequenos parques e zonas verdes, onde a natureza faise minimamente presente. Aínda así, estes lugares non están libres de críticas sobre algunhas características da urbanización e o estado de conservación.

Os problemas identificados repítense con máis ou menos intensidade ao longo do Camiño, existindo lugares e temas que xeran consenso en canto ás necesidades de mellora. En xeral, desde o punto de vista da mobilidade peonil, o maior problema é a cantidade e calidade de espazo.

Problemas xeneralizados ao longo do Camiño

Beirarrúas inaccesibles

Ancho insuficiente.

Calzada sobredimensionada = velocidade excesiva e aparcadoiro en dobre fila.

Presenza de obstáculos, fochancas e desniveis.

Pasos peonís inexistentes ou mal situados

A ausencia de pasos de peóns é un problema grave e recorrente.

Moitos dos pasos existentes están mal situados.

Espazos infrautilizados e inaccesibles

Antigüidade da urbanización.

Necesidade de actualizar accesibilidade e sustentabilidade.

Iluminación insuficiente.

Lugares desaproveitados, con gran potencial para praciñas de proximidade: illotes ocupados por vehículos aparcados.

O Monte do Vixía como espazo potencial, abandonado e encerrado.

Falta mobiliario e vexetación

Carencia de árbores e outra vexetación e mobiliario urbano que sirva de apoio á estancia: bancos para sentar, fontes de beber, elementos para o xogo,...

Aparcamento indiscriminado e ilegal

Os coches aparcados copan a paisaxe urbana de Monte Alto.

Aparcadoiro ilegal en dobre fila e cruces, especialmente nos tramos máis comerciais que reducen a capacidade da vía, xeran conxestión, problemas de seguridade e entorpecen o paso de autobuses.

Táboa síntese de diagnóstico peonil.

Beirarrúas inaccesibles

As beirarrúas son vistas como moi estreitas e hai queixas sobre fochancas, desniveis e risco de caída. Ademais, o problema do ancho insuficiente agrávase pola presenza de obstáculos. Son farois, papeleiras, bolardos e outros elementos dispostos de maneira que dificultan o paso ou directamente impídeno, como nos casos de persoas en cadeira de rodas ou que empuxen un carriño de bebé. En moitos lugares as dimensións de paso libre incumpren a normativa de accesibilidade, que esixe un ancho mínimo de 1,5m para que un itinerario peonil sexa considerado accesible.

A estreiteza das beirarrúas faise aínda máis evidente cando se compara co espazo para a circulación de automóviles e outros vehículos. A calzada moitas veces sobredimensionada convida a maiores velocidades e ao aparcadoiro irregular en dobre fila. Todo iso compromete a continuidade lonxitudinal dos itinerarios a pé e imposibilita o desenvolvemento de calquera actividade estancial nas rúas.

Pasos peonís inexistentes ou mal situados

Os cruces peonís, xa sexan mediante pasos de peóns ou semáforos, son fundamentais para garantir a continuidade dos itinerarios, así como para a permeabilidade transversal das rúas. A frecuencia dos pasos é clave especialmente naquelas rúas convencionais en canto á diferenza

de nivel entre beirarrúa e calzada, cunha intensidade significativa de circulación e sen ningún tipo de medida de acougado de tráfico ou regulación para a prioridade peonil.

A ausencia de pasos de peóns foi identificada como un problema grave durante a auditoría realizada no Paseo Crítico. Sobre todo, naqueles treitos onde é maior a demanda de cruce, xa sexa pola natureza dos usos en planta baixa (portais, comercios e equipamentos) ou pola presenza de elementos singulares, como paradas de autobús, taxis, quioscos, etc.

A insuficiencia en número non é o único problema identificado nos pasos peonís. Moitos dos pasos existentes ao longo do itinerario están mal situados, considerando a traxectoria máis directa e natural dos desprazamentos a pé. Esta posición desviada respecto ás traxectorias peonís está imposta moitas veces polas necesidades do tráfico a motor. Para permitir a acumulación de coches nos xiros e evitar a conxestión nas vías, retranquéanse os pasos de peóns, obrigando ás persoas que camiñan a dar rodeos innecesarios. As persoas tenden a evitar estes rodeos e terminan cruzando fóra dos pasos regulamentarios.

Prazas, zonas verdes e illotes

Os lugares para estar foron os mellor valorados durante a auditoría. En cada unha das prazas e zonas axardinadas, comentouse a importancia destes lugares para a vida do barrio. Son en xeral espazos apreciados pola presenza de vexetación, pola distancia con respecto ao tráfico a motor e o ruído; pequenos remansos onde se reúne sobre todo a xente maior e a mocidade do barrio, ademais dos nenos e nenas nos horarios de tarde. A pesar de valorar a calidade destas áreas, os participantes lembraron a antigüidade da urbanización e a necesidade de actualizar o deseño de espazo con criterios de accesibilidade e sustentabilidade. A mellora da iluminación nestes lugares tamén foi tema recorrente na auditoría realizada.

Ademais dos espazos estanciais formais, identificáronse lugares, agora desaproveitados, con gran potencial para transformar en praciñas ou xardíns de proximidade. É o caso dos illotes, algúns ocupados por vehículos aparcados e outros axardinados pero sen uso e acceso.

Ademais destes pequenos espazos, o propio Monte do Vixía valorouse como un espazo de gran calidade ambiental. A zona libre elevada onde se situaba a casa do Vixía, agora abandonada e encerrada polos muros dos diversos equipamentos públicos que a rodean, ofrece impresionantes vistas e con medidas mínimas de urbanización para facilitar o acceso, podería converterse nun espazo natural para o barrio.

Falta mobiliario e vexetación

En todas as rúas percorridas observouse a carencia de árbores e outra vexetación e mobiliario urbano que sirva de apoio á estancia, como bancos para sentar, fontes de beber, elementos para o xogo e outros que acheguen confort e atractivo ao espazo público.

Aparcamento indiscriminado e ilegal

A presión da motorización do barrio sobre o espazo público non só percíbese a través do movemento intenso e veloz de coches polas rúas, senón tamén pola presenza estacionaria dos vehículos. Os coches aparcados copan a paisaxe urbana de Monte Alto. A ausencia de garaxes nos edificios residenciais, nun barrio marcado pola alta densidade e o progresivo crecemento do número de vehículos por fogar é a explicación popular desta paisaxe, se ben os datos estatísticos din que o número de prazas de aparcamento públicas e privadas queda lixeiramente por riba dos vehículos censados no barrio e os atraídos polos centros laborais e de servizos que se localizan no barrio. Velaí que unha parte considerable desta paisaxe sexa froito da persistencia de vellos hábitos e praxes na educación vial.

Salvo no treito inferior da Rúa da Torre e Curros Enríquez, non existe regulación do aparcadoiro no barrio, e ademais das prazas regulamentarias os coches terminan por ocupar áreas de calzada sobredimensionadas para o paso de vehículos, especialmente nas interseccións. Son espazos con potencial para conformar pequenas prazas que agora funcionan como aparcadoiro gratuito, restando calidade e interese ao espazo público.

Ademais desta ocupación ineficiente do espazo libre público tamén se observa aparcamento ilegal en dobre fila e cruces, especialmente nos treitos máis comerciais da Rúa da Torre, que reducen a capacidade da vía, xeran conxestión, entorpecen o paso de autobuses e crean problemas de seguridade pola falta de visibilidade en xiros e cruces peonís.

		TRAMO				
		Rúa da Torre - entre Campo da Leña e Rúa de Atocha Alta	Cruce das rúas da Torre e Curros Enríquez	Cruce rúas Vereda do Polvorín, Areal e Santo Tomas	Cruce rúas Suevia, Colón e Ártabra - CEIP Víctor López Seoane)	Rúa Alcade Sanjurjo - CEIP Sanjurjo de Carricarte
Problemas	Beirarrúa estreita	●	●	●	●	●
	Obstáculos en beirarrúa	●		●	●	
	Baches en beirarrúa				●	●
	Falta vexetación	●	●	●	●	●
	Falta mobiliario	●		●	●	●
	Conflictos contenedor			●	●	
	Falta o conflito aparcabici	●		●	●	●
	Espacio infrutilizado / inaccesível			●	●	
	Efecto barrera	●	●	●		
	Falta Paso de peóns	●		●		●
	Aparcadoiro ilegal	●	●	●		●
	Falta prioridade peonil			●	●	●
	Velocidade excesiva.	●	●	●	●	●
	Conflicto carga /desc.	●				
	Falta Reserva PMR.	●		●		●
	Problemas parada bus		●	●		●

5.4. PRIORIDADES

Ademais das características urbanas dos lugares vinculadas aos usos e a centralidade que xeran, a cantidade e a gravidade dos problemas identificados na urbanización serviron de criterio para xustificar a orde de prioridade.

De entre os 10 lugares identificados como susceptibles de actuación os 5 seguintes son os considerados prioritarios polas persoas que participaron no obradoiro:

1. Rúa da Torre (entre Campo da Leña e Rúa de Atocha Alta)
2. Rúa Alcade Sanjurjo (entre Washington e Praza San Xosé)
3. Cruce das rúas da Torre e Curros Enríquez
4. Cruce rúas Suevia, Colón e Ártabra - acceso ao CEIP Víctor López Seoane
5. Cruce da Avda. de Hércules, Vereas da Polvoreira e Ramón del Cueto

Contornas escolares e áreas centrais

Durante todo o Proceso foron destacadas as rúas de acceso aos centros educativos do barrio, especialmente os CEIP Víctor López Seoane e Sanjurjo de Carricarte. Aparte dos problemas xerados polo exceso de coches que acceden ata as portas dos centros e a indisciplina de nais e pais ao volante á hora de aparcar, tamén se identificou o problema de acceso dos autobuses. As rúas visitadas están urbanizadas como o resto, sen medidas de acougado de tráfico ou equipamento que favoreza a calidade ambiental, a actividade lúdica e as relacións sociais.

Xunto ás contornas escolares, outros lugares considerados prioritarios son as interseccións centrais do barrio. A centralidade defínese por aqueles lugares con maior afluencia de persoas, concentración de actividades (comercio e equipamentos) e acceso ao transporte público.

5.5. PROPOSTAS: Alternativas de Deseño e Urbanización

O público participante no proceso mostrouse moi favorable a unha transformación do viario que facilite unha mobilidade activa e saudable, baseada na prioridade peonil e do transporte público, co fomento do uso da bicicleta e restricións ao uso do automóbil particular. Cunha preocupación xeneralizada pola calidade do espazo público, poucas foron as voces para reclamar o espazo para circular en coche ou aparcar.

As medidas propostas polos participantes no obradoiro de deseño colaborativo e ao longo dos debates promovidos, poden organizarse en dúas categorías: de *Urbanización* e de *Ordenación da circulación*. A coherencia entre os dous tipos de medidas é clave para a eficacia das accións. No relativo ao comportamento das persoas no espazo público e a percepción que destas se ten.

As medidas de Urbanización, son aquelas que afectan a configuración física do espazo viario e requiren obras de reurbanización de maior ou menor alcance. O obxectivo é ofrecer un soporte físico, seguro, lexible e habitable, coherente cun uso máis humano e equitativo do espazo público.

As medidas de Ordenación da circulación aplícanse basicamente mediante sinalización e afectan ao número e a dirección dos carrís de circulación, a velocidade máxima e a relación de prioridade entre usuarios da vía. Tamén inclúen posibles restricións de acceso a determinados tipos de vehículos e horarios para a actividade de carga e descarga.

No cadro seguinte preséntanse as medidas por tipo e tramo correspondente e desenrólanse a continuación:

		TRAMO				
		Rúa da Torre - entre Campo da Leña e Rúa de Atocha Alta	Cruce das rúas da Torre e Curros Enríquez	Cruce rúas Vereda do Polvorín, Areal e Santo Tomas	Cruce rúas Suevía, Colón e Ártabra - CEIP Víctor López Seoane)	Rúa Alcade Sanjurjo - CEIP Sanjurjo de Carricarte
MEDIDAS	URBANIZACIÓN	Beirarrúa / calzada	●			
		Plataforma única		●	●	●
		Ampliación beirarrúa	●	●	●	●
		Novo arboleo	●	●	●	●
		Novos bancos	●	●	●	●
		Recolocar contenedor		●	●	
		Novo aparcabici		●	●	●
		Redución aparcadoiro	●	●	●	
	ORDENACIÓN	Cambios sentidos	●			
		Paso peón - Novo	●	●		●
		Paso peón - Recolocado	●	●		
		Prioridade peonil	●	●		
		30 km/h máx.	●	●		
		20 km/h máx.		●		
		Reserva carga /desc.				
		Reserva PMR.	●	●		●
		Restricción acceso			●	●

URBANIZACIÓN

Plataforma única con ampliación do espazo peonil

É na sección transversal onde máis claramente plásmase o reparto do espazo público entre unhas persoas e outras: as que camiñan ou permanecen na rúa e as que pasan e aparcen en automóviles ou noutros vehículos. A separación entre espazos en moitos casos consiste nunha simple diferenza de nivel que non adoita superar os 20 cm. Tamén hai situacións en que esta separación é reforzada con bolardos, varandas ou outros elementos que poñen límites ao comportamento dos usuarios da vía pública, que uns non aparquen coches sobre as beirarrúas e que outros non crucen por onde queren.

Neste sentido, as propostas resultantes do proceso apostan case todas pola eliminación dos elementos separadores. A solución en plataforma única foi recollida nas propostas en catro das cinco áreas traballadas en detalle.

Nas rúas nas que se propuxo manter a diferenza de nivel entre beirarrúa e calzada, a accesibilidade universal foi tida en conta á hora de propoñer melloras nos pasos peonís optándose por pasos elevados mediante badenes. Trátase dun elemento que ademais de favorecer os itinerarios a pé en xeral e especialmente en cadeira de rodas, contribúe á redución da velocidade de circulación motorizada. A repetición destes elementos pode ser prexudicial para os autobuses, polo que súa implantación deberá estudarse por tramos, valorando a posibilidade de combinar con solucións en plataforma única e outras para a redución de velocidade.

Ademais da decisión sobre o nivel de segregación entre vehículos e persoas que circulan pola rúa, debateuse sobre a cantidade de espazo destinada a cada modo de mobilidade. En xeral, as propostas apuntan cara unha redución do ancho da calzada de circulación de automóviles, con aumento da banda de circulación e estancia peonil e un carril exclusivo para autobuses nalgún tramo concreto.

O incremento de espazo peonil ou para transporte público conséguese reducindo o número de carrís de circulación e o ancho dos mesmos, así como recolocando prazas de aparcamento. En xeral amplíase o ancho das beirarrúas para o paso cómodo de persoas. En lugares singulares aproveítase a dispoñibilidade de espazo para crear pequenas prazas de estancia.

Mellora da vexetación e o mobiliario urbano

Como criterios xerais para a humanización das rúas de Monte Alto, propúxose a plantación de árbores e outra vexetación, a disposición de bancos para sentarse ao longo do itinerario e a revisión da localización de farois, papeleiras, sinais e outros elementos que actualmente constitúen obstáculos para a mobilidade a pé.

Tamén propúxose o desprazamento dalgúns depósitos da colecta selectiva de lixo, que obstrúen o paso ou a visibilidade en interseccións. Da mesma forma propúxose a relocalización dos soportes para bicicletas, particulares ou do sistema de bicicletas públicas da cidade, en calzada, ocupando actuais prazas de aparcamento.

Racionalización do espazo de aparcadoiro

Na ordenación do espazo viario das propostas do obradoiro propónse unha redución do estacionamento nas rúas que conforman o Camiño do Vixía. Especialmente naqueles tramos máis estreitos e centrais, como na Rúa da Torre, onde a eliminación da banda de aparcadoiro é a única alternativa para obter un espazo peonil accesible e manter polo menos un carril de circulación en cada sentido.

Ademais da eliminación en tramos, as interseccións foron obxecto específico de revisión. Neste caso, o aparcamento irregular sería facilmente evitado mediante a construción de orellas, pequenas ampliacións de beirarrúa nas esquinas, que ademais de evitar o estacionamento ilegal, reducen a distancia e mellora a visibilidade do cruzamento peonil. A racionalización do número de prazas tamén se aplica en tramos máis locais do Camiño, onde o obxectivo é liberar espazo ocupado en illotes e interseccións sobredimensionadas con potencial para a estancia. Trataríase de converter o que agora son bolsas de aparcadoiro en prazas de proximidade.

ORDENACIÓN DA CIRCULACIÓN

Direccións e xiros obrigatorios

En xeral non se propuxeron cambios nos sentidos de circulación nin nos xiros permitidos. Estas son medidas complexas que, ao implicar afeccións en todo o viario lindeiro, requiren unha análise a maior escala que excede o alcance do obradoiro.

Unicamente na glorieta do Campo da Leña expuxéronse cambios de ordenación da intersección, co fin de xerar unha praza incorporando o espazo central da glorieta a beirarrúa norte da Rúa dá Torre.

Pasos peonís, novos e mellorados

Tivéronse en conta as traxectorias máis naturais e directas dos movementos a pé, para determinar a instalación de novos pasos de peóns ou recolocar os existentes. É unha medida que pretende mellorar a permeabilidade transversal do eixo do *Camiño do Vixía*, e igualmente garantir a continuidade lonxitudinal dos traxectos, mediante o cruce cómodo e seguro das rúas perpendiculares ao eixo.

Redución de velocidade e prioridade peonil

A velocidade máxima establecida foi 30 km/h, mediante a creación de Zonas 30 que ademais de diminuír a velocidade de circulación establece prioridade peonil.

Nalgúns casos as persoas participantes foron máis aló e propuxeron a regulación como rúa residencial, mediante a aplicación do sinal S-28 do catálogo de sinais do Regulamento Xeral de circulación. Nestes casos a velocidade máxima sería de 20 km/h e ademais da prioridade peonil, o xogo e o deporte estarían expresamente autorizados.

O carácter máis ou menos local ou central das rúas é un criterio útil á hora de asignar o nivel da prioridade peonil en cada un dos tramos que compoñen ou son adxacentes ao *Camiño*.

Restrición de accesos

Para a redución da intensidade de circulación do número de coches que pasan polas rúas do *Camiño do Vixía*, propúxose nalgúns casos a restrición de acceso, permitindo o paso exclusivamente dos vehículos de residentes, emerxencias e entrega de mercadorías. A restrición propúxose considerando unicamente as rúas obxecto do obradoiro e, coma na ordenación dos sentidos e xiros, de aplicarse cómpre estudar as consecuencias na circulación xeral do barrio e da cidade, nun enfoque a maior escala.

A medida tamén foi barallada con carácter temporal nas contornas escolares nas horas de entrada e saída de estudantes.

Regulación e reservas de aparcadoiro

En todas as zonas traballadas propúxose o aumento ou nova instalación de reserva de prazas

aparcadoiro para persoas con mobilidade reducida, así como de carga e descarga nos tramos con actividade comercial e de prazas específicas para o embarque e desembarque de escolares na contorna dos colexios. Cabería ademais estudar a posibilidade de ampliar a zona de regulación e pago do estacionamento en viario, considerando a relación entre demandas de residentes e visitantes (rotación) por tramo, á hora de definir o carácter final da dotación establecida.

5.6. APRENDIZAXES E PRÓXIMOS PASOS

A descrición do proceso demostra o interese e esforzo que supuxo seu desenvolvemento por parte de todos os axentes involucrados (concello, equipo técnico e cidadanía). Tamén é certo que a experiencia podería ter sido mellor xestionada en canto a tempos e recursos empregados, pois trátase dun proceso complexo e ambicioso. A pesar de que a participación foi limitada considerando o número e a diversidade de persoas que vive en Monte Alto, conseguiuase achegar a mensaxe a unha parte significativa da cidadanía politicamente activa no barrio, con capacidade de reprodución e difusión das ideas xeradas ao longo do proceso.

Para aproveitar o esforzo realizado polo conxunto de participantes e reforzar a confianza da cidadanía en procesos deste tipo, é fundamental render contas da utilidade do traballo. É dicir, xustificar ante a cidadanía como as súas ideas foran consideradas, ou non, nos proxectos que finalmente se executan. Igualmente importante é dar visibilidade aos seus resultados e ampliar o alcance e a capacidade de atracción das convocatorias, por exemplo á xuventude e outros sectores do tecido social informal. Neste sentido e a curto prazo, algunhas das solucións propostas nos obradoiros poderían poñerse en práctica, polo menos a modo de acción efémera ou proba piloto dunha transformación que pretende ser definitiva. Por exemplo, a acción peonil na rúa de Torre (*Prazuas e Ruazas*) podería ter lugar durante as festas da cidade no verán, ou máis adiante na Semana Europea da Mobilidade.

Finalmente, para seguir implicando á cidadanía na melloría das rúas de Monte Alto e contribuír na construción dunha cultura sólida de participación entre veciñas e veciños do barrio, cabe seguir co proceso participativo nas seguintes fases de implantación do *Camiño do Vixía*. Para que o proceso sexa eficaz debe ser tamén sustentable e continuo, en tempo e espazo.

ANEXO I. DISEÑO DE MATERIAIS E RECURSOS EMPREGADOS

Carteis e folletos

Entremos a falar do camiño

Foros de participación e encontros coa veciñanza.

FAGAMOS O CAMIÑO DO VIXÍA

Proceso participativo para mellorar as rúas de Monte Alto

Saiamos a pasear

Paseos e obradoiros para todas as idades.

O Camiño do Vixía

Desde a Coordinadora de Renovación Urbana e Distrito á Vixia queremos abrir a porta de participación para escorgar o Camiño do Vixía unha iniciativa que busca mellorar a accesibilidade para todas as persoas e a cohesión entre rúas do barrio.

Sábidos antes de que os edificios cubren o barrio, a zona acóguenos marcada por diferentes sendas que se conectan polo monte, pasando polo Campo de Lata. Mais pola accesibilidade e comodidade do seu traxecto, un dobre camiño destaca sobre os demais, facilitando o acceso ata o Vixia de Monte Alto.

Co tempo, a progresiva densificación das áreas que marca dentro de media hora que se rúas venen practicamente o único espazo público que a veciñanza ten para a súa vida cotiá. Mentres algúns rúas son máis cómodas, outras parecen barreiras a superar cada día, onde a cohesión entre pedras, lixeiras, coches e servizos públicos semella unha loita.

Por iso convidamos agora a toda a veciñanza a participar nos foros e obradoiros e a pensar sobre as condicións e o uso das nosas rúas e prazas, colaborando na formulación de propostas de mellora.

Participemos

O Proceso Participativo do Camiño do Vixia busca:

- Promover o intercambio de ideas sobre o espazo público en Monte Alto.
- Pensar con nosos e nosas, a mobilidade a toda a comunidade educativa, sobre como nos e como poden ser as rúas do barrio.
- Concienciar sobre calidade de vida e sobre mobilidade máis saudable.
- Pór en valor a memoria colectiva, o sentimento de pertencenza e a apropiación do espazo público pola veciñanza.
- Formular propostas para mellorar a mobilidade e a habitabilidade do barrio.

PROGRAMA

1º FORO DE PARTICIPACIÓN

Entremos a falar do camiño

25/11/16

Presentación aberta do proceso a asociacións, entidades do barrio e a toda a veciñanza interesada.

ROTEIRO CREATIVO

Saiamos a pasear

26/11/16

Paseo polas rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

Para poñer rúas que dan forma ao Camiño do Vixia, no que recollamos das nosas colaboracións lugares de interese e prazas felices.

FAGAMOS O CAMIÑO DO VIXÍA

Proceso participativo para mellorar as rúas de Monte Alto

Entremos a falar do camiño

1º Foro de participación

Encontro coa veciñanza e xogos para nenos e nenos.

Venres, 25 de novembro, ás 19:00h.

No Colexio Sanjurjo de Carricarte.

Saiamos a pasear

Roteiro creativo polo noso barrio

Para todas as idades.

Sábado, 26 de novembro ás 11:00h.

Saída dende o Campo de Marte,

fronte ao Colexio Curros Enríquez.

#apostaaaberta
caminosdovixia@gmail.com

Apartamento de A Concha
Camiño do Vixia

Procesos
Participativos
Abertos
á Cidadanía

A
P
O
R
T
A
A
B
E
R
T
A

Que é?

O Camiño da Vixia é un proceso participativo para mellorar as rúas de Monte Alto. A través de diferentes foros, obradoiros e actividades, formularemos propostas de mellora para a mobilidade e a habitabilidade das nosas rúas.

FAGAMOS O CAMIÑO DO VIXÍA

ONDE ▶

Auditorio do Centro Cívico de Monte Alto.
Rúa Varoa do Pulvareiro, s/n.

CANDO ▶

2º FORO CIDADÁN: REFACENDO O
CAMIÑO
Venres, 13 de xaneiro. De 18.00 h a 20.30 h.

OBRAIDRO DE DESEÑO COLABORATIVO:
MELLORANDO O CAMIÑO
Sábado, 14 de xaneiro. De 11.00 h a 13.30 h.

Para que?

Precisamos coñecer de primeira man como se vive o espazo público de Monte Alto, planificando entre todas como serán as rúas e prazas que forman o Camiño do Vixia. Traballamos de forma colectiva para construír un barrio máis habitable e accesible para todas e todos.

Como?

Nada foro cidadán e no obradoiro posterior nos decida onde nos gustaría que o Concello actuase primeiro, para despois elaborar propostas de mellora para esos lugares. Mentres falamos e traballamos, nenos e nenas teñen un espazo para pintar e xogar.

+ info

#aportaoberta
aportaoberta.coruna.es
caminodovixia@gmail.com

Procesos
Participativos
Abertos
á Cidadanía

A
P
O
R
T
A
A
B
E
R
T
A

Que é?

O Camiño da Vixia é un proceso participativo para mellorar as rúas de Monte Alto. A través de diferentes foros, obradoiros e actividades, estamos a formular propostas de mellora para a mobilidade e a habitabilidade das nosas rúas.

FAGAMOS O CAMIÑO DO VIXÍA

CANDO E ONDE ▶

3º FORO CIDADÁN: CONTANDO O
CAMIÑO
Venres, 24 de febreiro. De 18.00 h a 20.00 h.
Auditorio do Centro Cívico de Monte Alto.
Calle Vereia do Pulvareiro, s/n.

Para que?

Precisamos coñecer de primeira man como se vive o espazo público de Monte Alto, planificando entre todas como serán as rúas e prazas que forman o Camiño do Vixia. Traballamos de forma colectiva para construír un barrio máis habitable e accesible para todos e todas.

Como?

Este foro cidadán representa o peche desta fase de proceso, na que avalamos e fixamos propostas de mellora para certos espazos do barrio. Chega agora o momento de poñer en común os resultados desta labor colaborativa, pensando xuntas como continuas. Ademais, celebraremos o bo traballo feito por nenos e nenas no concurso, entregando os premios aos mellores debuxos.

+ info

#aportaoberta
aportaoberta.coruna.es
caminodovixia@gmail.com

Planos e fichas de traballo

1. Rúa da Torre (entre Campo da Leña e Rúa de Atocha Alta) - Treito de rúa	6. Cruce rúas Marola, Doutor Ferrant e Suevía - Praza
2. Cruce rúas da Torre e Curros Enríquez - acceso a Campo de Marte, parada Bus	7. Cruce rúas Suevía, Colón e Ártabra - acceso ao CEIP Víctor López Seoane
3. Cruce Avda. de Hércules, Vereda do Polvorín e Ramón del Cueto - acceso a Campo de Marte e Centro Cívico	8. Cruce rúas Ártabra e Rolda de Monte Alto - Escaleiras
4. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Carmen e Lúa - Praza	9. Cruce Travesía Colón e rúa Vixía - acceso a Igrexa de San Xosé e ...
5. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Areal e Santo Tomas - Praza	10. Rúa Alcade Sanjurjo (entre Washington e Praza San Xosé) - acceso a CEIP Sanjurjo de Carricarte e a Igrexa de San Xosé

AMBITOS	PRIORIDADE			XUSTIFICATIVA
	baixa	media	alta	
1. Rúa da Torre				
2. Cruce rúas da Torre e Curros Enríquez - Praza e parada Bus				
3. Cruce Av. Hércules, Vereda do Polvorín e Ramón del Cueto				
4. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Carmen e Lúa				
5. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Areal e Santo Tomas				
6. Cruce rúas Marola, Doutor Ferrant e Suevia				
7. Cruce rúas Suevia, Colón e Ártabra – acceso CEIP Víctor López Seoane				
8. Cruce rúas Ártabra e Rolda de Monte Alto – Escaleras				
9. Cruce Travesía Colón e rúa Vixia – acceso ao Vixia				
10. Rúa Alcade Sanjurjo – acceso CEIP Sanjurjo de Carricarte				

Material para o concurso

CONCURSO DE DEBUXOS DO CAMIÑO DO VIXIA

Guía da actividade para educadoras e educadores

A Concelaría de Rexeneración Urbana e Dereito á Vivenda do Concello da Coruña sorbiu un proceso participativo co obxectivo de recuperar o Camiño do Vixia de Monte Alto: un itinerario baseado na mellora da accesibilidade de todos, equilibrando a convivencia entre peóns e automóbois e que funcione como conexión cómoda e segura entre unha importante parte dos equipamentos do barrio, incluídos os colexios. Dentro deste proceso convócase un Concurso de debuxos nos colexios de Monte Alto cos obxectivos de:

- Difundir o Proxecto e involucrar a cidadanía na construción do Camiño do Vixia.
- Traballar coa memoria colectiva do barrio recuperando a figura e o lugar do Vixia de Monte Alto.
- Fomentar a interacción entre xeracións e o sentimento de pertenza e apropiación das rúas.
- Reflexionar sobre hábitos de mobilidade saudable e segura nos desprazamentos.
- Promover o intercambio de ideas sobre o espazo público, atendendo a perspectiva infantil.

Xunto a esta guía van as bases do concurso, as fichas de debuxos e a carta para as nenas e nenos entregar ás familias. Tamén entregámonos folletos do Proceso Participativo do Camiño do Vixia.

Presentación do Camiño do Vixia e reflexión

Na aula, explícase brevemente o proxecto (que é, por que o facemos, quen participa...) e as regras do concurso, estimulando a imaxinación e a creatividade.

Por exemplo, con un conto:

“Érase unha vez, tres colexios de Monte Alto que querían facer un barrio mellor para todas as persoas. E necesitaban a axuda de todos os que nos movemos por ela, para saber o que fai falta e como facelo...”

Ou facendo preguntas como: Que sabedes sobre o Vixia de Monte Alto? Cal era o seu traballo e onde quedaba? Cal era o seu camiño polas rúas de Monte Alto? Como cambiaron as rúas do barrio desde entón? Que non tiña na rúa e agora ten moito? Que tiña no camiño que agora xa non ten? E agora cales son os voos camiños no barrio? Como é teu camiño ao cole e como che gustaría que fose? Como o podemos mellorar?

Presentación do Concurso

O debuxo elaborárase en casa, na folia aportada polo colexio.

Cando devólvanse os traballos, en clase as alumnas e alumnos elixen mediante votación tres debuxos para representar a clase no Concurso.

As profesoras e profesores entregan a Dirección todos os traballos elaborados, indicando cales son os tres seleccionados de cada clase.

CONCURSO DO CAMIÑO DO VIXIA – Bases

A Concelaría de Rexeneración Urbana e Dereito á Vivenda do Concello da Coruña sorbiu un proceso participativo co obxectivo de recuperar o Camiño do Vixia de Monte Alto: un itinerario baseado na mellora da accesibilidade de todos, equilibrando a convivencia entre peóns e automóbois e que funcione como conexión cómoda e segura entre unha importante parte dos equipamentos do barrio, incluídos os colexios. Dentro deste proceso convócase un Concurso de debuxos nos colexios de Monte Alto cos obxectivos de:

- Difundir o Proxecto e involucrar a cidadanía na construción do Camiño do Vixia.
- Traballar coa memoria colectiva do barrio recuperando a figura e o lugar do Vixia de Monte Alto.
- Fomentar a interacción entre xeracións e o sentimento de pertenza e apropiación das rúas.
- Reflexionar sobre hábitos de mobilidade saudable e segura nos desprazamentos.
- Promover o intercambio de ideas sobre o espazo público atendendo a perspectiva infantil.

Quen pode participar?

Estudantes de 3º, 4º, 5º e 6º de primaria dos CEIP Curros Enríquez, Víctor López Seoane e Sanjurjo de Carricarte.

Como deben ser os debuxos e os relatos?

Deben ser orixinais e sobre como é o camiño habitual ao colexio e como lle gustaría que fose. Os nenos e nenas deben debuxar e colorear de forma libre, no folio aportado polo colexio, indicando nome, curso e colexio.

Cando e onde se entregan os traballos?

Os traballos entregáranse ás profesoras, na aula ata o día 20 de xaneiro de 2017. Despois, antes do 27 de xaneiro, todos os traballos serán entregados ao Equipo de Coordinación do proceso participativo, indicando os seleccionados en cada clase.

Como se elixen os gañadores?

Na clase as alumnas e alumnos elixen mediante votación tres debuxos para representar a clase no Concurso. As profesoras e profesores entregan a Dirección todos os debuxos elaborados, indicando cales son os seleccionados.

Os seleccionados en cada colexio serán valorados por un Xurado externo, designado polo Concello, que decidirá os gañadores nas distintas categorías. O xurado estará formado por un representante do Concello, un artista gráfico e unha educadora de cada cole. Ademais no día da entrega dos premios haberá unha votación popular, que elixirá o premio do público.

Queridas familias,

A Concellería de Rexeneración Urbana e Dereito á Vivenda da Coruña abriu un proceso participativo co obxectivo de recuperar o Camiño do Vixia de Monte Alto: un itinerario para a mellora da accesibilidade de todos no barrio e a conexión mais cómoda e segura entre equipamentos, incluídos os colexios. Para iso o Concello quere saber que pensades dos vosos camiños ao cole e como vos gustaría que fosen.

Os animamos a investigar, preguntar aos máis maiores e pequenos e debuxar sobre os camiños no barrio. Que sabedes sobre o Vixia de Monte Alto? Cal era o seu traballo e onde quedaba? Cal era o seu camiño polas rúas de Monte Alto? E agora cales son os vosos camiños no barrio e como vos gustaría que fosen?

Participar no concurso é moi doado e divertido! Haberá premios para os mellores debuxos e se sorteará un regalo especial entre todas as persoas participantes.

Poden participar estudantes de 3º a 6º de primaria dos colexios Curros Enríquez, Víctor López Seoane e Sanjurjo de Carricarte, debuxando sobre como é o camiño ao colexio e como lles gustaría que fose.

Os nenos e nenas deben debuxar de forma libre, no folio aportado co nome, curso e colexio e entregalos as profesoras nas aulas ata o 20 de xaneiro.

¡Agradecemos vosa colaboración e vos desexamos sorte!

Equipo de coordinación do Proceso Participativo do Camiño do Vixia

camidovixia@gmail.com

mais info: <http://www.coruna.es/participacion/g/procesos-participativos/camiño-do-vixia>

Pinta **como che gustaría que fose** o teu camiño ao cole

Nome: _____ Clase: _____ Cole: _____

O Camiño do Vixia

outorga o presente

DIPLOMA

a: _____

Polo seu debuxo e contribución á mellora das rúas de Monte Alto.

Ayuntamiento de A Coruña
Concello da Coruña

ANEXO II. MATERIAL RESULTADO OBRADOIROS

Marcamos no mapa:

1. Nomes cívicos.
2. Elementos singulares:
 - Torre de Hércules
 - Campo da Leña
 - Campo de Monte
 - Pazo de Monte Pazo
 - Pazo de San Antonio e das Lagoas
 - O Camiño do Vixía
3. Lugares de interese e sitios polos que pasamos habitualmente ao redor do Camiño do Vixía.

4. **Recomendamos** zonas e lugares que nos gustan (bosques, divertidos, agradables).

5. **Recomendamos** zonas e lugares que non nos gustan (choivos, peligrosos ou desagradables).

FAGAMOS O CAMIÑO DO VIXÍA

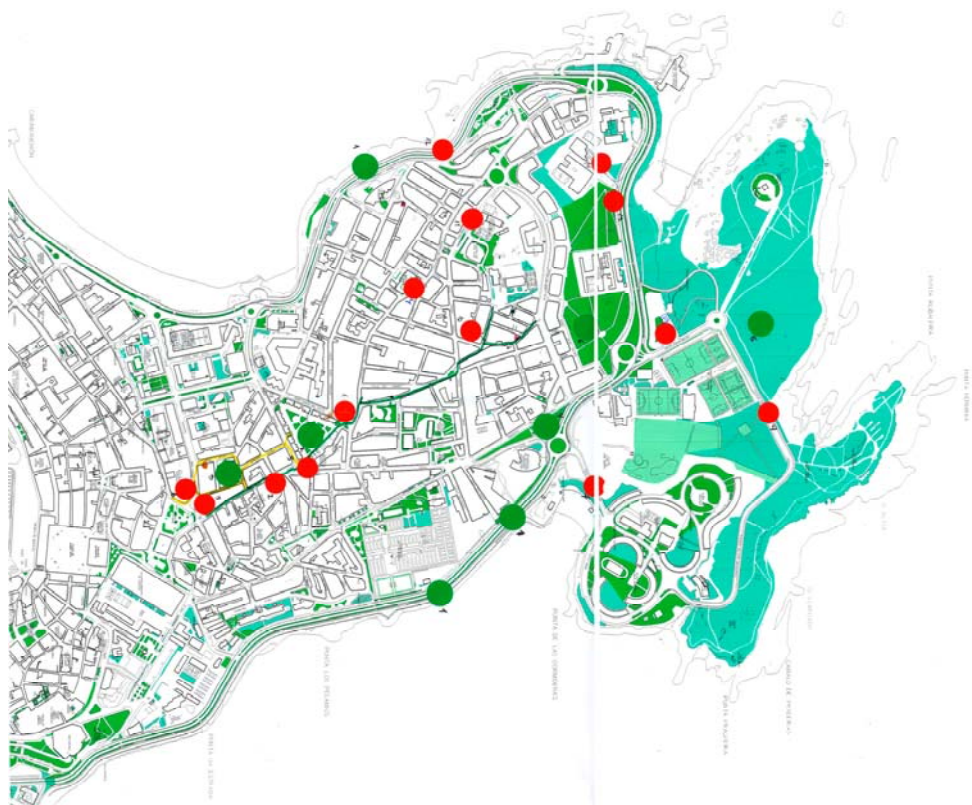
Proceso participativo para mellorar as rúas de Monte Alto

Participación cidadá na mellora do entorno urbano

0

Consello de Cidadá
do Monte de Alto

0

Marcamos no mapa:

1. Nova zona

2. Elementos singulares

- Torre de Hércules
- Campo de Leña
- Campo de Monte
- Praza de Monte Pico
- Praza San Antonio e das Lagoas
- O Camiño do Vixía

3. Lugares de interese e pías peñas que pasan ou habitanse ao redor do Camiño do Vixía

4. Os **montes**, zonas e lugares que nos gustan (bosques, divertidos, agroturismo)

5. Os **montes**, zonas e lugares que nos non gustan (pouco, polución ou degradación)

FAGAMOS O CAMIÑO DO VIXÍA

Proceso participativo para mellorar as rúas de Monte Alto

FICHAS DE "PRIORIDADE" NOS ÁMBITOS DE ACTUACIÓN. 2º FORO CIDADÁN.

PROCESO PARTICIPATIVO - CAMIÑO DO VIXIA

2º FORO CIDADÁN - REFACENDO O CAMIÑO *MEJA 1*

ÁMBITOS	PRIORIDADE			XUSTIFICATIVA
	baixa	media	alta	
1. Rúa da Torre			X	Vía principal que debe mellorarse para facilitar o tránsito peonil, acceso a colexios... Non está pensado para as persoas, obtendo unha relación directa co acceso dos rapaces aos colexios educativos, etc.
2. Cruce rúas da Torre e Curros Enríquez - Praza e parada Bus			X	Zona Prioritaria por acceso escola e dos nenos/as da zona. Priorizar que sexa unha zona segura e de lecer para a rapazada. Prohibir aos mass deuses e disuadir de utilización de coches (x1)
3. Cruce Av. Hércules, Vereda do Polvorín e Ramón del Cueto			+	(x1) → SEGURIDADE E LECER PARA ESCOLARES
4. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Carmen e Lúa		X		Eliminar os vehículos do cruce e facilitar/andulzar a zona para as persoas. Actuación sinxela e económica. Aumentar esa zona (verde, recuperación de zona...)
5. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Areal e Santo Tomas		X		Recuperación do Espacio público - (Zona Verde)...
6. Cruce rúas Marola, Doutor Ferrant e Suevia	X			Recuperar espazo público que se peatonaliza a Marola, peatonaliza toda a Cidade. Zona morta e con poucas posibilidades de revitalización pola forma única.
7. Cruce rúas Suevia, Colón e Ártabra - acceso CEIP Víctor López Seoane			X	Zona Prioritaria por acceso escola e dos nenos/as de zona. Actuacións seguras e de lecer para poboación infantil (x1). SEGURIDADE E LECER.
8. Cruce rúas Ártabra e Rolda de Monte Alto - Escaleras		X		
9. Cruce Travesía Colón e rúa Vixia - acceso ao Vixia				MIRADOR
10. Rúa Alcade Sanjurjo - acceso CEIP Sanjurjo de Carricarte			X	Zona Prioritaria por acceso escola. Actuacións (x1). SEGURIDADE E LECER.

PROCESO PARTICIPATIVO - CAMIÑO DO VIXIA

2º FORO CIDADÁN - REFACENDO O CAMIÑO *MEJA 2*

ÁMBITOS	PRIORIDADE			XUSTIFICATIVA
	baixa	media	alta	
1. Rúa da Torre			X	Conexión entre zonas (eixe central) con beirarrúas estreitas, moitísimo tráfico rodado e pouco tráfico comercial - escolar en beirarrúas arquitect.
2. Cruce rúas da Torre e Curros Enríquez - Praza e parada Bus			X	Recuperar a praza, peatonizar o/curros euguet e dobre senda ou ramal del cueto
3. Cruce Av. Hércules, Vereda do Polvorín e Ramón del Cueto			?	No sabemos como intervirer xq pasa es vía principal do bus para Monte Alto (cota alta-media) e o mercado abastos.
4. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Carmen e Lúa		X		Zona moi transitada, para baixar confluencia, beirarrúas pequenas
5. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Areal e Santo Tomas	X			Eliminar quero vello, facer praza ps xolo e aparcamento peatonalizar
6. Cruce rúas Marola, Doutor Ferrant e Suevia	X			Non hai transporte público, non ten espazos tráfico
7. Cruce rúas Suevia, Colón e Ártabra - acceso CEIP Víctor López Seoane		X		Intervención diante da muralla do colexio, na curva, para facilitar as manobras dos buses escolares, e logo viala cunha zona de lecer para a peonle.
8. Cruce rúas Ártabra e Rolda de Monte Alto - Escaleras		X		Para tráfico sen accepción de, faltar rampas
9. Cruce Travesía Colón e rúa Vixia - acceso ao Vixia	X			Zona de garaxes, seu tráfico, acceso a guardería → MIRADOR facilitar o acceso peonil
10. Rúa Alcade Sanjurjo - acceso CEIP Sanjurjo de Carricarte			X	Non pode chegar o bus público ou escolar a parte do cole... Os meus acceden por escaleras (barreira) en cota arriba

PROCESO PARTICIPATIVO - CAMIÑO DO VIXIA

2º FORO CIDADÁN - REFACENDO O CAMIÑO MEJA 4

AMBITOS	PRIORIDADE			XUSTIFICATIVA
	baixa	media	alta	
1. Rúa da Torre			X	ACCESO PRINCIPAL E SAÍDA.
2. Cruce rúas da Torre e Curros Enríquez - Praza e parada Bus		X		PROBLEMA NOO TRÁFICO POR DEPENDER DA SOLUCIÓN DAS RÚAS DA TORRE.
3. Cruce Av. Hércules, Vereda do Polvorín e Ramón del Cueto		X		RECONSTRUIR
4. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Carmen e Lúa		X		ESPACIO RECONSTRUIR PARA OS PEONS
5. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Areal e Santo Tomas			X	PUNTO NEURÁXICO COMO DESTINO DE TRANSPORTE URBANO. EXCESO DE ASFALTO
6. Cruce rúas Marola, Doutor Ferrant e Suevia	X			OPCIÓN DE RECONSTRUIR
7. Cruce rúas Suevia, Colón e Ártabra - acceso CEIP Víctor López Seoane		X		DIFICULTADES PONTUAIS NA ENTRADA E SAÍDA DO COLGIO.
8. Cruce rúas Ártabra e Rolda de Monte Alto - Escaleiras			X	A SÚA IMPORTANZA É COMEZO ACCESO DOBRO A POSIBLES PRÁCTICAS NAS RÚAS MONTE ALTO
9. Cruce Travesía Colón e rúa Vixia - acceso ao Vixia	X			ACCESO PEONIL A UN ESPACIO SEMPREGADO
10. Rúa Alcade Sanjurjo - acceso CEIP Sanjurjo de Carricarte			X	SITUACIÓN TRÁFICO ACCESO AOS EQUIPAMENTOS (JOGOS, etc)

PROCESO PARTICIPATIVO - CAMIÑO DO VIXIA

2º FORO CIDADÁN - REFACENDO O CAMIÑO MEJA 5

AMBITOS	PRIORIDADE			XUSTIFICATIVA
	baixa	media	alta	
1. Rúa da Torre			X	DESEMOBILIZACIÓN TRÁFICO PEONIL
2. Cruce rúas da Torre e Curros Enríquez - Praza e parada Bus		X		RÚA DA TORRE PEONIL DO CAMPOLARÍA ata Camp Marte
3. Cruce Av. Hércules, Vereda do Polvorín e Ramón del Cueto		X		NUDO MOVILIDADE MIXTA
4. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Carmen e Lúa		X		REDUCCIÓN DRÁSTICA DO USO DE VEHÍCULOS ZONA MOI TRANSITADA A PE
5. Cruce rúas Vereda do Polvorín, Areal e Santo Tomas		X		ACTUACIÓN ECONÓMICA TREITO PEONIL (BAIXA INTENSIDADE TRÁFICO BIDADO ACTUAL)
6. Cruce rúas Marola, Doutor Ferrant e Suevia		X		TREITO PEONIL (IDEM ANTERIOR)
7. Cruce rúas Suevia, Colón e Ártabra - acceso CEIP Víctor López Seoane			X	FEALDARE EXTREMA - ESTREITA E MOI TRANSITADA POR PEONS
8. Cruce rúas Ártabra e Rolda de Monte Alto - Escaleiras		X		PORCO USO - E UN ROLAL
9. Cruce Travesía Colón e rúa Vixia - acceso a Vixia			X	PRIORIZADA OCELO OS COLEXOS. ACTUACIÓN SINGELA E LOW COST
10. Rúa Alcade Sanjurjo - acceso CEIP Sanjurjo de Carricarte			X	FINAL DO CAMIÑO. FOMENTAR CAMIÑO (SIMPOLICO) (SURRETIVO)

(A)

ANEXO III. DEBUXOS FINALISTAS DO CONCURSO

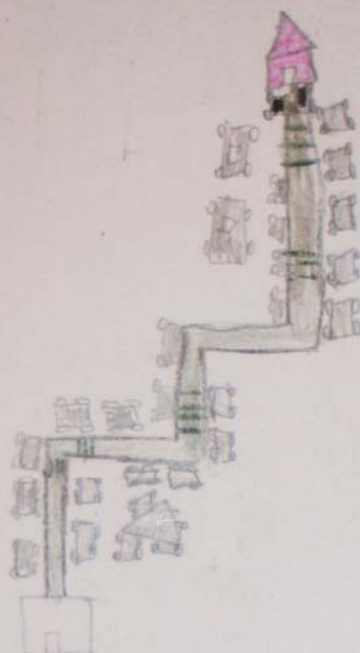
CONCURSO DE DEBUXOS DO CAMIÑO DO VIXIA

A
POR
TA
ABER
TA

Procesos
Participación
Abertas e
Colaborativas

7

Pinta **como é** o teu camiño ao cole

Pinta **como che gustaría que fose** o teu camiño ao cole

Nome: Martín Campa Couso Clase: 3º Cole: Santiago

CONCURSO DE DEBUXOS DO CAMIÑO DO VIXIA

A
POR
TA
ABER
TA

Processos
Participativos
Abertos a
Cidadanía

8

Pinta **como é** o teu camiño ao cole

Pinta **como che gustaría que fose** o teu camiño ao cole

Nome: Helena López Rilo Clase: 3º Cole: San Xosé do Camisarte

Pinta **como é** o teu camiño ao cole

Protección de choiva

Pinta **como che gustaría que fose** o teu camiño ao cole

Zona para ir cos

Nome: Carmela Casade Otero Clase: 4ºEP Cole: Escuela de San Juan

CONCURSO DE DEBUXOS DO CAMIÑO DO VIXIA

A
POR
TA
ABR
TA

Proxecto:
Participación
Alumnos e
Categorías

26

Pinta **como é** o teu camiño ao cole

Pinta **como che gustaría que fose** o teu camiño ao cole

CONCURSO DE DEBUXOS DO CAMIÑO DO VIXIA

A
POR
TA
ABER
TA

Procesos
Participativos
Abertos á
Cidadanía

25

Pinta **como é** o teu camiño ao cole

Pinta **como che gustaría que fose** o teu camiño ao cole

Nome: Martha Cristos García Clase: 6 Cole: Sanxurjo de Caricarte

CONCURSO DO CAMIÑO DO VIXIA

A
POR
TA
ABR
TA
Proceso Participativo Aberto á Cidadanía

2

Pinta **como é** o teu camiño ao cole

Pinta **como che gustaría que fose** o teu camiño ao cole

Nome: Lola Vega Antón Clase: 3º Cole: Victor López Seoane

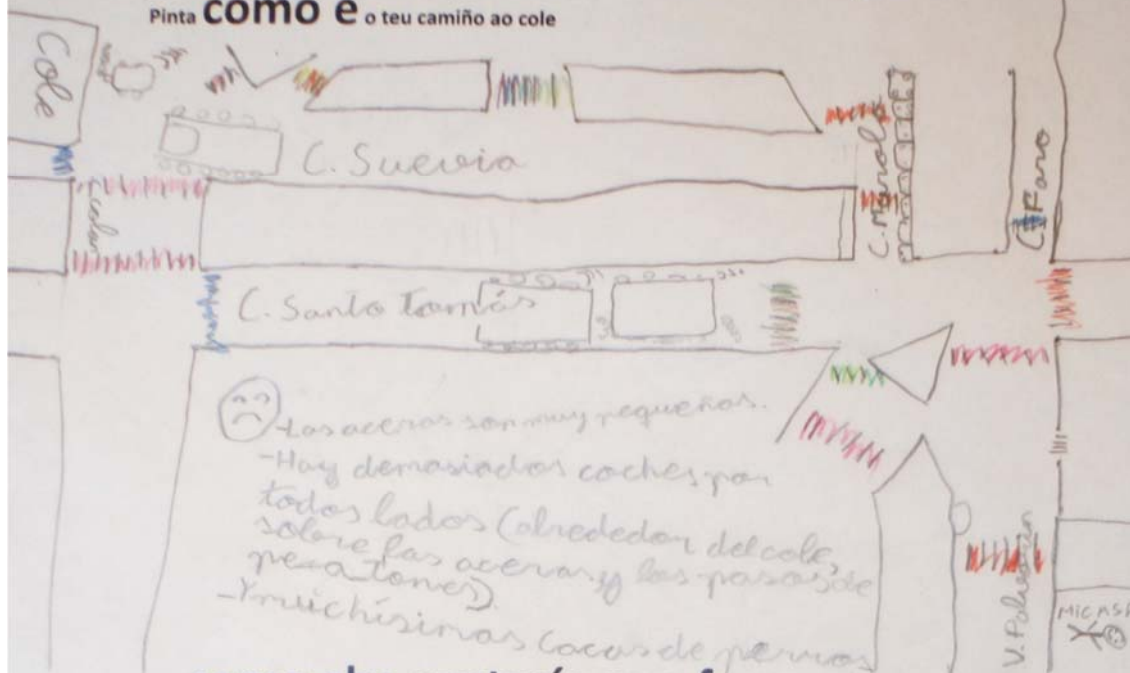
CONCURSO DO CAMIÑO DO VIXIA

A
POR
TA
ABER
TA

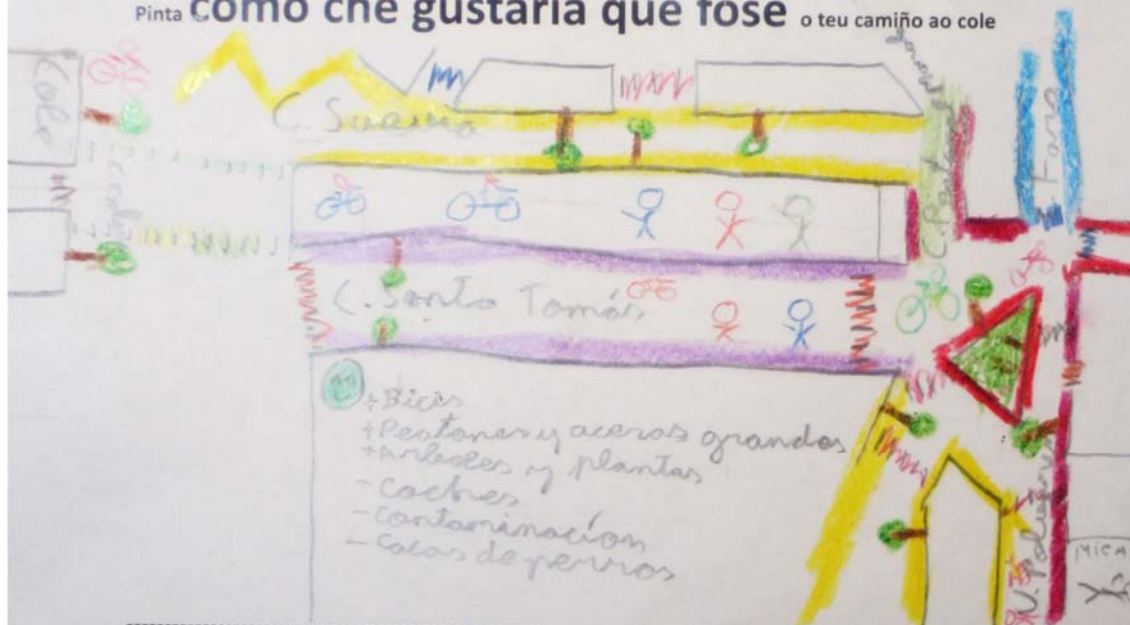
Proceso
Participativo
Aberto e
Colaborativo

3

Pinta **como é** o teu camiño ao cole

Pinta **como che gustaría que fose** o teu camiño ao cole

Nome: Nino Lertón Quintana Clase: 3ºA Cole: Vitor López Seoane

CONCURSO DO CAMIÑO DO VIXIA

A
POR
TA
ABER
TA

Proxecto
Participativo
Aberto á
Cidadanía

5

Pinta **como é** o teu camiño ao cole

Pinta **como che gustaría que fose** o teu camiño ao cole

Nome: Claudia Mator Clase: 3ºB Cole: Victor Lopez Seoane

CONCURSO DO CAMIÑO DO VIXIA

A
POR
TA
ABER
TA

Processos
Participativos
Alcaldía de
Caldes de

10

Pinta **como é** o teu camiño ao cole

Pinta **como che gustaría que fose** o teu camiño ao cole

Nome: Daniel Mata Marcos Clase: 4ºB Cole: Vicente López Senare

Pinta **como é** o teu camiño ao cole

Pinta **como che gustaría que fose** o teu camiño ao cole

Nome: José Roy Sánchez-Talagá Clase: 4ºB Cole: Nicolás López Somoza

Pinta **como é** o teu camiño ao cole

Pinta **como che gustaría** que fose o teu camiño ao cole

Nome: Carmela García Vafes Clase: 5º Cole: Vicente López Sampaio

CONCURSO DO CAMIÑO DO VIXIA

Pinta **como é** o teu camiño ao cole

Pinta **como che gustaría que fose** o teu canón ao cole

Nome: Lucia Aluísio Corballe Classe: 6ª Cole: Victor Lopez Seade

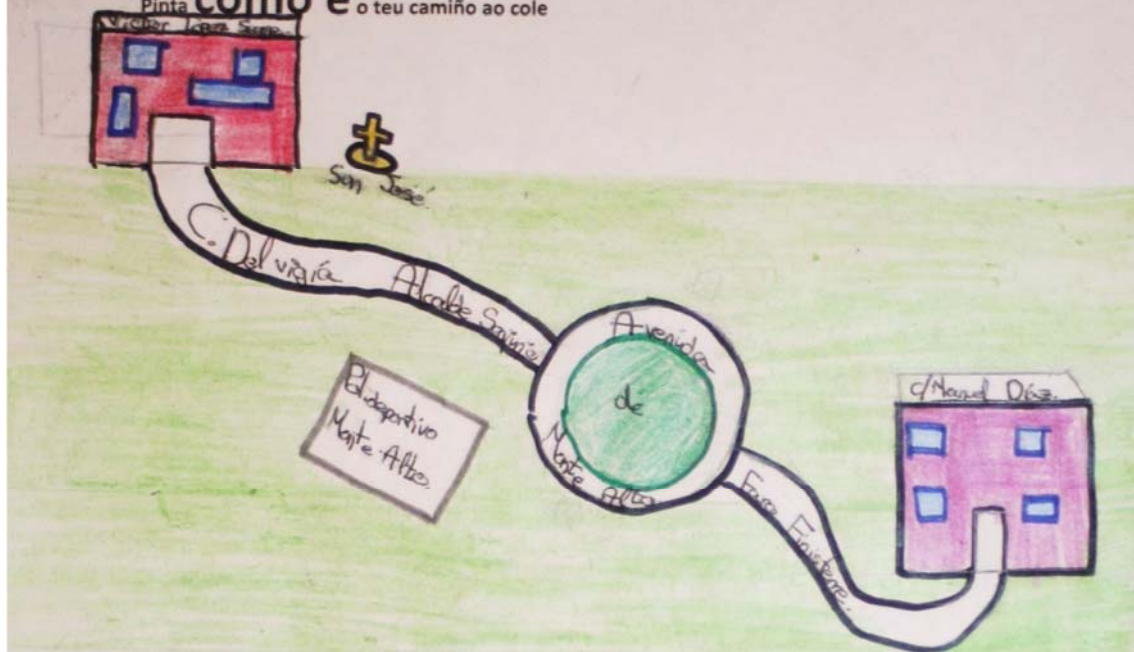
CONCURSO DO CAMIÑO DO VIXIA

A
POR
TA
ABER
TA

Processos
Participativos
Alumnos &
Cidadanía

29

Pinta **como é** o teu camiño ao cole

Pinta **como che gustaría que fose** o teu camiño ao cole

Nome: Ester Pita Pereira Clase: 6º Cole: SCEIP Víctor López Serrano

ANEXO IV. REPERCUSIÓN EN PRENSA

El Concello consulta a los vecinos de Monte Alto la manera de mejorar la movilidad del barrio

www.corunahoy.es/noticias-locales-coru%C3%B1a/vie-25112016-1701/el-concello-consulta-los-vecinos-monte-alto-la-manera

Noticias locales de A Coruña

Autor: Jorge Barrio / Fecha: Vie, 25/11/2016 - 17:01 / Etiquetas: [monte alto](#), [concello da coruña](#), [Camiño do Vixía](#)

- 48 lecturas

Mapa de Monte Alto de 1907 Foto: Concello da Coruña

El Concello da Coruña abre este viernes un nuevo proceso participativo con los vecinos de Monte Alto con el objetivo de abordar la recuperación del llamado "Camiño do Vixía". Un itinerario que conecta el Campo de Marte con la Rolda de Monte Alto hasta el depósito de aguas. Equilibrar la convivencia entre los peatones y automóvil en el barrio y establecer una conexión cómoda entre una parte importante de sus equipamientos.

Los concelleiros de Rexeneración Urbana e Movilidad Sostenible partiipan este viernes en este acto que pretende abrir una reflexión colectiva sobre el espacio público del barrio.

El proceso participativo continuará el sábado a partir de las 11:00 horas.

Compartir:

El Ideal Gallego

Monte Alto critica el plan de movilidad al no solucionar la carencia de aparcamiento

m.g.m. a coruña | 27 de Noviembre de 2016

La asociación de vecinos de Monte Alto aplaude la apuesta municipal por favorecer al peatón en un plan de movilidad que conjugará esta prioridad con la de fomentar el transporte público.

La asociación de vecinos de Monte Alto aplaude la apuesta municipal por favorecer al peatón en un plan de movilidad que conjugará esta prioridad con la de fomentar el transporte público. Sin embargo, desde el colectivo ven que la ecuación falla desde el momento en que los vecinos aunque opten por desplazarse a pie o en bus urbano, tienen igual un vehículo “que queda na casa e hai un coche mínimo por familia”, señala el presidente Alberte Fernández.

Tras la reunión en el barrio donde los concejales Xiao Varela y Daniel Díaz Grandío, de Regeneración Urbana y Movilidad Sostenible, explicaron sus intenciones en la materia, incluida la de recuperar el “camino do Vixía”, los representantes opinan que estas provocarán el enfado de los residentes, que seguirán encontrándose cada día con la carencia de aparcamiento.

Las nuevas plazas que anunciaron en la ronda de Monte Alto son insuficientes, según el portavoz, para paliar el problema: “Queren quitar un carril e cambiar o sistema de prazas”, pero los 30.000 que habitan en el distrito 15.002 no ven cubierta la demanda ya que en el perímetro se concentran museos con toda la marea de visitantes que arrastran y la Torre de Hércules, “que atrae a moita xente”.

A estos, Fernández les suma los que acuden con sus hijos a los campos de fútbol, los del instituto y los que dejan su coche en el parking de la Torre para acudir al centro de tercer grado. Todos implican la reducción de aparcamiento en un espacio donde se concentran las autocaravanas cuando este no está habilitado para tal fin: “Na cidade teñen O Portiño con todos os servizos para que boten augas fecaís e carguen, pero está infrautilizado”.

Es por eso que proponen adaptar Cocheras para el estacionamiento porque “os tranvías non funcionan e están aí gardados”. Fernández apunta que asfaltando y pintando plazas en las instalaciones no supondría romper con la estética del entorno porque no se verían.

metro ligero

Por otra parte, le trasladaron a los ediles la necesidad de o bien tapar las vías del tranvía que son la razón de muchos accidentes de tráfico o de ponerlas al servicio de un metro ligero, que es una de las propuestas que la asociación se lleva planteando desde hace tiempo como una solución de movilidad, que conectaría Monte Alto con San Diego. Alberte Fernández es consciente de que esto depende de cómo se resuelva el proceso de la intermodal: “Pero foi o que lle trasladamos a Grandío”.

Además, piden la creación de líneas de buses circulares con dos ejes vertebradores en las plazas de Ourense y Pontevedra y la puesta en marcha de recorridos más cortos con servicios especiales con el área hospitalaria.

Puede ver este artículo en la siguiente dirección <http://www.elidealgallego.com/articulo/coruna/monte-alto-critica-plan-movilidad-no-solucionar-carencia-aparcamiento/20161126215208311518.html>

© 2016 El Ideal gallego

opennemas | POWERED BY OPENHOST

Menú

Local Galicia Más noticias Deportes Economía Opinión Cultura Ocio Vida y Estilo Comunidad Multimedia

Menú principal **A Coruña** Gran Coruña Cambre Culleredo Oleiros Arteixo Sada Betanzos CONCELLOS

Menú principal

Los soñadores
también ahorran.

La Opinión A Coruña » Galicia » A Coruña » A Coruña

0

75

Noticias de A Coruña

El camino se hace al preguntar

El Gobierno local diseña una serie de actos participativos para pensar cómo aumentar el protagonismo del peatón en Monte Alto - Los presenta mañana en la Comisión de Movilidad

Miguel Rodríguez | A Coruña | 06.12.2016 | 02:13

El Gobierno municipal se ha planteado como reto recuperar el protagonismo del peatón en lo que antiguamente se conocía como Camiño do Vixía, en el barrio de Monte Alto. Pero quiere hacerlo contando con la opinión de los vecinos. El Ejecutivo informará al resto de partidos en la Comisión de Movilidad de mañana sobre el proceso participativo con el que, de aquí a Carnaval, aspira a consensuar una idea sobre qué hacer para restar protagonismo al vehículo privado en esta vía.

El Camiño do Vixía se trata de una de las sendas agrarias que atravesaba el barrio antes de que el cemento y los bloques de viviendas ocupasen las zonas de huertas, conectando el Campo da Leña con el Vigía de Monte Alto, donde hoy se encuentra el depósito de agua.

Las primeras reuniones de este programa ya comenzaron el pasado 25 de noviembre, con un encuentro abierto a los vecinos para presentar el calendarios de actos en su conjunto. A lo largo del mes de diciembre se realizará un concurso de dibujos entre los más pequeños, con el Camiño do Vixía como tema central, del que saldrá la imagen de referencia y el lema para este tramo.

El siguiente foro abierto se celebrará el 13 de enero, presentando el resultado del "mapeado colectivo" que se realizó en una ruta organizada por el barrio el 26 de noviembre. A partir de este mapeo, se diseñarán las propuestas de mejora. El día siguiente, el 14 de enero, se llevará a cabo un "taller peatonal" en el que se espera que los participantes piensen en soluciones para crear un "itinerario peatonal accesible". Las conclusiones de todo este proceso se harán públicas el 24 de febrero. El proceso culminará en Carnaval, con una actividad simbólica con la que se prevé inaugurar una carretera o espacio de aparcamiento "recuperado" para actividades de ocio y disfrute.

El proceso de consultas a los vecinos llega después de que el Gobierno local anunciase en el encuentro *Dillo Ti* de mayo, sin haber consultado antes a la entidad vecinal del barrio, su plan para peatonalizar calles y restar protagonismo al tráfico rodado.

Aquella senda peatonal planeada por el Ejecutivo tenía previsto comenzar en el Campo de Marte, pasando por la avenida de Hércules, por Vereda del Polvorín, Marola, Suevia, vía ártabra hasta su confluencia con la calle Pedro Galán Calvete y acabar en la antigua prisión provincial. En su esquema, el Concello apuntaba a que solo Marola y "posiblemente vía ártabra" serían peatonales totalmente. Para mantener el camino marcado, se formaría una tercera plaza en la intersección en la que cambia de dirección con las calles Suevia y Doctor Ferrant.

ESPECIAL

El 'Método' para disfrutar de una obra

La constructora que convierte las obras de tu futuro hogar o negocio, en una experiencia extraordinaria está en Galicia

Solicita GRATIS
la revista para
invertir en bolsa

DESCUBRE
TODAS
NUESTRAS
PROMOCIONES

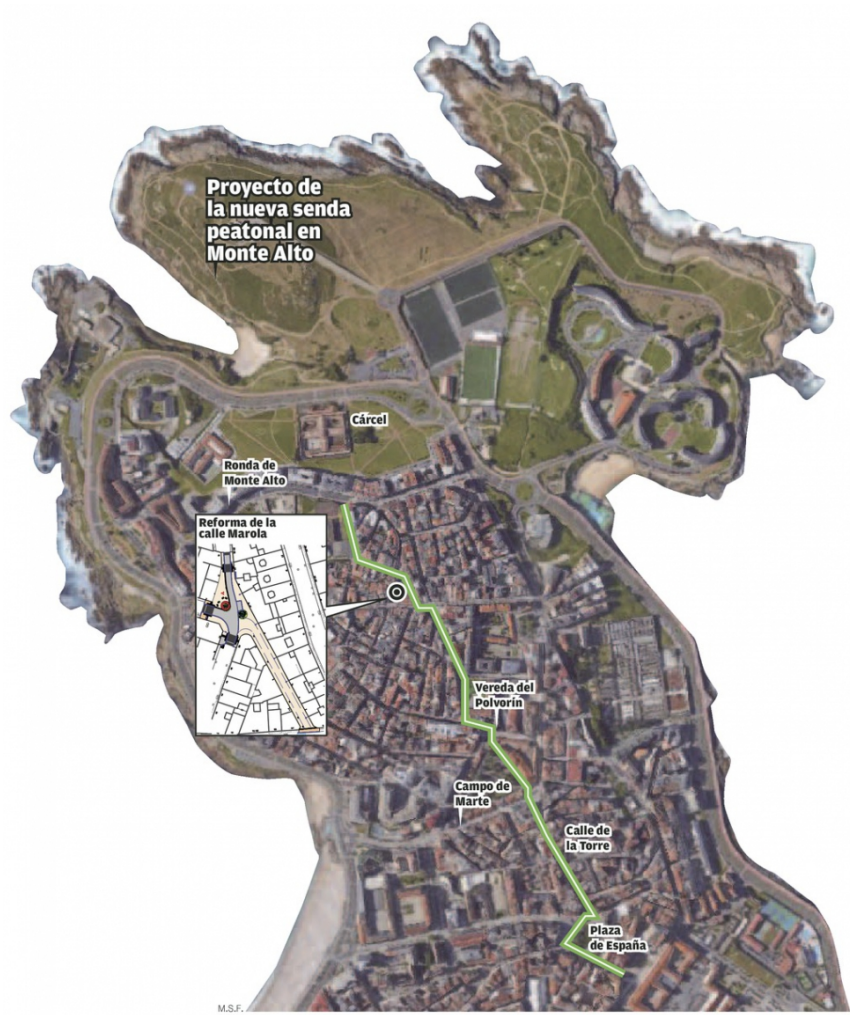
VER OFERTAS

Este último punto generó en su momento críticas entre los vecinos, ya que desaparecerían 18 plazas de aparcamiento, aunque se crearían 64 en la ronda de Monte Alto. La calle Suevia se quedaría igual y, en la vía ártabra, se ejecutaría una renovación del pavimento. El Gobierno local estima que los cambios que se realicen vendrán dados por las necesidades del transporte escolar. Para salvar la diferencia de altura con la ronda de Monte Alto se construiría un ascensor.

El anuncio de este plan sin el respaldo de la asociación vecinal de Atochas-Monte Alto-A Torre fue criticado por su presidente, Alberte Fernández, que denunció la falta de diálogo con los residentes. Aunque se mostró favorable a la humanización de la zona, pidió que se hiciese "atendiendo a las necesidades reales" de las familias.

"Aunque haya buena voluntad, se pueden causar perjuicios a los vecinos y queremos que lo que se haga sea bueno. En esta ciudad, a veces, se peca de querer hacer cosas ideales, pero la realidad es que casi todas las familias tienen un coche y lo necesitan para ir a trabajar", comentó Fernández.

Haz click para ampliar el gráfico

Compartir en Facebook Compartir en Twitter

Temas relacionados: Carnaval Monte Alto Ocio Viviendas

Te recomendamos

Cámaras en 'off' para la Marina

"É surrealista que non haxa

Los recibos de la cabalgata de

110% BLANQUIAZUL

Una historia entre deportivistas

La presentación del **coleccionable de LA OPINIÓN** sobre los **110 años del Deportivo** une en Riazor a la familia blanquiazul

Las jugadoras del Hockey Club Liceo encienden el alumbrado navideño

[ver otras galerías >>](#)

Publicidad

Redescubre Ford Transit
Gama Transit, líder en Europa, ahora desde 6.590€.

Aprende a operar Forex
Cómo invertir 40000€ con solo 100€?
Recibe tu Guía PDF Gratuita ya

Aún sin tu Cuenta Online?

Menú

Local Galicia Más noticias Deportes Economía Opinión Cultura Ocio Vida y Estilo Comunidad Multimedia

Menú principal **A Coruña** Gran Coruña Cambre Culleredo Oleiros Arteixo Sada Betanzos CONCELLOS

Menú principal

EN DIRECTO Sorteo de los octavos de final de la Liga de Campeones

EVO
FINANCE

► **100%** online
desde donde quieras

► **Tipo** de interés
lo eliges tú

Solicítalo

La Opinión A Coruña » Galicia » A Coruña » A Coruña

0

Noticias de A Coruña

Marea, PP, PSOE y BNG participan en un debate sobre planes de movilidad para Monte Alto

Redacción | A Coruña | 12.12.2016 | 00:26

La Asociación de Vecinos de Monte Alto organiza un debate sobre la movilidad peatonal el próximo jueves, 15 de diciembre, a las 20.00 horas, en la biblioteca vecinal del Campo de Marte. En la iniciativa intervendrán el concejal de Rexeneración Urbana (Xiao Varela), y las concejales del PP, PSOE y BNG Begoña Freire, Yoya Neira y Avia Veira. Los ediles explicarán sus puntos de vista sobre la estructura actual y futura del barrio en cuanto a vehículos, peatones y estacionamiento.

Compartir en Facebook

Compartir en Twitter

Temas relacionados:

BNG

Monte Alto

Movilidad

PSOE

Te recomendamos

Un cullerdense aparcaba con la tarjeta de minusválido de un fallecido hace dos años

El Chelsea suma y sigue

"Estoy muy contento por marcar mi primer gol con esta camiseta"

Contenido patrocinado

Con COINC
ponte un plazo

Especial

Cerdeimar agita el mercado gourmet con su marca 'premium'

Las conservas de pescados y moluscos seleccionados 1884 están procesadas de forma artesanal y según recetas tradicionales

SAN SII VESTRE

DESCUBRE
TODAS
NUESTRAS
PROMOCIONES

VER OFERTAS

Menú

Local **Galicia** **Más noticias** **Deportes** **Economía** **Opinión** **Cultura** **Ocio** **Vida y Estilo** **Comunidad** **Multimedia**

Menú principal **A Coruña** Gran Coruña Cambre Culleredo Oleiros Arteixo Sada Betanzos CONCELLOS

Menú principal

La Opinión A Coruña » Galicia » A Coruña » A Coruña

0 100

Noticias de A Coruña

Sin hueco para coches en Monte Alto

El debate sobre la movilidad peatonal organizado por la entidad vecinal del barrio se centra en la falta de espacio para aparcar y el temor a que aumente si se limita el tráfico

José Manuel Gutiérrez | A Coruña | 16.12.2016 | 01:16

El debate organizado ayer por la asociación de vecinos de Monte Alto en la biblioteca que gestiona tenía por objetivo abordar la movilidad peatonal en el barrio, para lo que representantes de los cuatro grupos políticos municipales debían aportar sus propuestas. Pero las intervenciones del público asistente hicieron girar el coloquio hacia el problema que para muchos de los residentes en Monte Alto supondrá la reducción del espacio para estacionar sus vehículos.

Yoya Neira, Xiao Varela, Begoña Freire y Avia Veira, en el debate organizado por la asociación de vecinos de Monte Alto. **victor echave**

"Peatonalizar está muy bien, ¿pero dónde dejo mi coche?", preguntó un vecino ante el proyecto municipal bautizado como Camiño do Vixía, que favorece el tránsito a pie entre el Campo da Leña y la antigua cárcel. Fueron varias las intervenciones en este sentido de personas que se mostraban de acuerdo con que se reduzca la presencia del automóvil en el barrio, pero que reclamaban previamente que se resolviera el ya ahora grave problema de falta de espacio para aparcar.

El Gobierno local sufrió ya un revés para esta iniciativa en la asamblea realizada el pasado mes de julio, en la que muchos vecinos expresaron su rechazo a la misma al entender que aumentaría las dificultades para estacionar. Esa actitud llevó al concejal de Rexeneración Urbana, Xiao Varela, a paralizar la ejecución del plan para tratar de llegar a un consenso con los vecinos. Pero cuando ayer el edil hizo referencia a este proceso, un vecino manifestó su temor a que esta participación ciudadana sea un "disfraz" que oculte una imposición, lo que Varela negó.

Avia Veira, la concejala del BNG, le acusó de poner en marcha un proceso participativo "para intentar convencer a la gente" tras las reticencias vecinales al Camiño do Vixía e incidió en el problema del aparcamiento desde su experiencia como vecina del barrio. La nacionalista apostó por "trabajar la movilidad poco a poco" y con soluciones que no solo pasen por la peatonalización, sino también por la potenciación del transporte público y sentenció: "La desaparición de los coches va a ser a medio plazo".

La socialista Yoya Neira defendió el plan de movilidad elaborado por su partido durante su etapa en el Gobierno local como el adecuado para Monte Alto, del que dijo que "no está mal comunicado porque

Gobierno local como el adecuado para Monte Alto, del que dijo que "no está mal comunicado porque hay muchas líneas de bus, pero muy largas". Por el PP, Begoña Freire rechazó la propuesta que había realizado el PSOE y recordó que su partido había elaborado una propuesta de ordenación del espacio público en Monte Alto que no llegó a aplicarse, mientras que Xiao Varela defendió el proyecto del Camiño do Vixía, del que dijo que creará 64 plazas de aparcamiento en la ronda de Monte Alto, reformará la plaza del mercado y recuperará la cárcel mediante una actuación "que no se desarrollará por decreto, sino hablando con la gente".

Ante la exigencia de un vecino de que las plazas de estacionamiento en la ronda de Monte Alto se creen ya, Varela explicó que el proyecto prevé otras obras en esa vía, lo que causó la sorpresa de Begoña Freire, que aseguró que el Gobierno local explicó a la oposición que solo habría señalización. "Hay que resolver el problema del aparcamiento en el barrio y la solución no pasa porque sea gratuito", advirtió la edil del PP, mientras que un vecino proclamaba: "No pidamos que no se use el coche cuando no se dan alternativas".

Las intervenciones vecinales fueron incluso tan combativas como la de una anciana que reprochó a todos los partidos que ninguno haya conseguido que la línea 17 del bus urbano una Monte Alto con el Materno, a donde tiene que desplazarse con frecuencia, y que ante las respuestas de los concejales expresó su desconfianza con que resuelvan este problema.

El debate dio pie además para que vecinos partidarios y detractores del vehículo privado discutieran sobre la posibilidad de prescindir del mismo y de que sea necesario ofrecer espacio público para estacionar, lo que obligó al presidente de la entidad vecinal, Alberte Fernández, a llamar al orden a más de un interviniente para limitar el tiempo dedicado a exponer sus argumentos.

Compartir en Facebook Compartir en Twitter

Temas relacionados: Biblioteca Coches Monte Alto Movilidad

Te recomendamos

La joven presuntamente violada en San Fermín: "Me penetraron todos"

Cumbre norte-sur, a cuenta de Vázquez

Los responsables de una tienda dan las gracias al cerrar a quienes les permitieron cumplir su sueño

Contenido patrocinado

La falla de San Andrés 'avisa' de un posible gran terremoto
El Tiempo

Todos quieren la sorprendente antorcha táctica que pronto podría ser prohibida en España
news24news.com

Camaro, Challenger, 370Z... deportivos de verdad por menos de 30.000 euros
AutoScout24

recomendado por

Tiempo restante para la carrera:

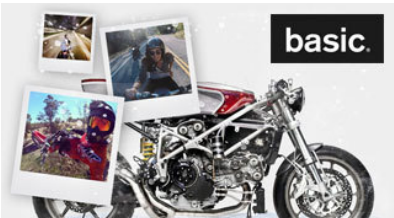
09DÍAS
11HORAS
07MINUTOS
44SEGUNDOS

Sorteo de Runas de los Sueños

Sorteamos, en colaboración con **Ardentia**, 50 runas de los sueños para regalar estas navidades

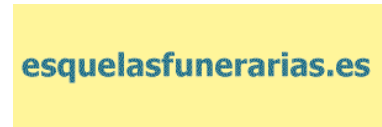
Participa

MI MOTO Y YO EN NAVIDAD

¿Eres un apasionado de las motos y te llevarías la tuya hasta a la cena de Navidad? Comenzamos un nuevo concurso fotográfico, en colaboración con **Basic Moto**. Envíanos tu foto más divertida

Participa

Trabajadores de Alena entregan los juguetes recogidos a...

FORD TOURNEO COURIER POR **9.490€** Hasta 31/12/16

DESCÚBRELO

Servicios

26 de noviembre de 2016

Identifícate o Regístrate

Nimble
Payments by BBVA

La Opinión
A Coruña

A Coruña
15 / 8°

Ferrol
16 / 6°

Santiago
15 / 6°

Menú

Local Galicia Más noticias Deportes Economía Opinión Cultura Ocio Vida y Estilo Comunidad Multimedia

Menú principal **A Coruña** Gran Coruña Cambre Culleredo Oleiros Arteixo Sada Betanzos CONCELLOS

Menú principal

EN DIRECTO FÚTBOL: Villarreal - Alavés

La Opinión A Coruña » Galicia » A Coruña » A Coruña

0 31

Noticias de A Coruña

Vecinos de Monte Alto proponen habilitar como aparcamiento la zona de las cocheras del tranvía

El Concello organizó un encuentro para presentar el plan para recuperar el "camiño do Vixía" y escuchar las propuestas sobre movilidad de los residentes

Tania Suárez | A Coruña | 26.11.2016 | 10:17

El Gobierno local desarrollará actividades para "reflexionar" sobre el espacio público

Los vecinos de Monte Alto dan el visto bueno a la iniciativa del Concello de mejorar la movilidad del barrio y recuperar el "camiño do Vixía", pero instan al Gobierno municipal a incluir en el proyecto soluciones al problema de aparcamiento de la zona. Un grupo de residentes en Monte Alto, entre el que estaba Alberte Fernández, presidente de la asociación vecinal de la zona, propuso en el encuentro mantenido ayer con los concejales de Rexeneración Urbana e Dereito a Vivenda, Xiao Varela, y Mobilidade Sostible, Daniel Díaz Grandío, que se habiliten las vías de la zona de las cocheras del tranvía para que puedan estacionar vehículos. Fernández recuerda que el colectivo vecinal también propuso recuperar ese espacio, que está inutilizado, y crear un punto limpio.

Uno de los momentos del encuentro celebrado ayer en Monte

Alto. **la opinión**

El Concello informó ayer de que con el encuentro de ayer con vecinos de Monte Alto inició el proceso participativo para recuperar el itinerario que conecta el campo de Marte con la ronda de Monte Alto hasta el depósito de aguas, conocido como el Vigía. El objetivo del Gobierno municipal es "equilibrar la convivencia entre peatones y automóvil y establecer "una conexión cómoda entre parte importante de sus equipamientos" como el CEIP Curros Enríquez, el centro cívico y la biblioteca o la escuela infantil Luís Seoane. Los vecinos que asistieron ayer al encuentro le expusieron a los dos concejales sus iniciativas, tanto sobre el proyecto recuperar el "camiño do Vixía" como sobre la movilidad del barrio en general. Fernández indicó que es "un proceso largo" y advirtió que "llega tarde", ya que el Concello informó a los vecinos sobre su iniciativa en un *Dillo Ti*. "Aún así, bienvenido sea. Vamos a participar y a velar porque todo lo que salga se plasme en el futuro plan", señaló el presidente de la asociación de residentes en Monte Alto.

El Ejecutivo local señaló que la reunión de ayer fue la primera de una serie de actividades, entre ellas foros, talleres y acciones de calle, que se desarrollarán en el barrio hasta principios del año que viene. El objetivo de estas iniciativas es hacer "una reflexión acerca del estado del espacio público en Monte Alto".

<http://www.laopinioncoruna.es/coruna/2016/11/26/vecinos-monte-alto-proponen-habilitar/1128928.html>

¡PRUEBANOS YA! >

Cambia a unha vida mellor,

RURALÍZATE!

A nosa materia prima é perfecta para abastecemento propio ou posibilidade de negocio.

110% BLANQUIAZUL

Una historia entre deportivistas

La presentación del **coleccionable de LA OPINIÓN** sobre los **110 años del Deportivo** une en Riazor a la familia blanquiazul

Compartir en Facebook

Compartir en Twitter

Temas relacionados: [Marte](#) [Monte Alto](#) [Movilidad](#) [Vehículos](#)

Te recomendamos

Una bebé despierta del coma cuando la iban a desconectar

El Concello alega que su obligación con Comandancia se reduce al mantenimiento

Adega inicia un plan de compostaje en las huertas de Feáns

Contenido patrocinado

Periodista italiana víctima de hacker. Las 5 mejores fotos
Topcinco.es

Los ladrones de coches van a odiar este pequeño dispositivo. Ahorrando en la Red

12 trucos para deshacerse de las moscas en la casa
Los mejores life hacks
recomendado por

A Coruña soporta el frío con paraguas

[ver otras galerías >>](#)

Publicidad

El banco usa sus fondos para hacer ganancia. Aprenda a quedarse las ganancias por sí mismo

Gasolina + Eléctrico. No es disfrutar, es #LoSiguiente. Gama Toyota Auris desde 16.000 €

Para comentar debes [iniciar sesión](#) o [registrarte](#) si aún no tienes una cuenta.
Los comentarios están sujetos a moderación previa y deben cumplir las [Normas de Participación](#)

Publicidad

Final De Stock 2016
Hasta 5.000€ de ahorro solo hasta el 20 de diciembre

Black Friday de Vodafone
Del 21 al 28 Nov: One a mitad de precio. Además Huawei Y5II y 3 meses Vodafone TV gratis

Implantología Dentix
Implantología dental desde 222€. ¡Entra y pide cita ahora!

NUEVO FORD EDGE

DESCÚBRELO

Enlaces recomendados: Premios Cine

La Opinión
A Coruña
[Mapa web](#)

Coruña

El tiempo
Galicia
Ocio en A Coruña
Tráfico en A Coruña
Cartelera de cine
Deportivo

Clasificados

tucasa.com
Iberpisos
Iberanuncio
Ibercoches
Iberempleo
Cambalache

Especiales

Lotería Navidad
Lotería el Niño
Fórmula 1
Premios Cine
Olimpiadas 2016

laopinioncoruna.es

Contacto
Localización
Aviso legal
Política de cookies
RSS

Publicidad

Tarifas Web
Tarifas Papel

Otras webs del Grupo Editorial Prensa Ibérica

Otras webs del Grupo Editorial Prensa Ibérica
Diari de Girona | Diario de Ibiza | Diario de Mallorca | Empordà | Faro de Vigo | Información | La Opinión A Coruña | La Opinión de Málaga | La Opinión de Murcia | La Opinión de Tenerife | La Opinión de Zamora | La Provincia | La Nueva España | Levante-EMV | Mallorca Zeitung | Regió 7 | Superdeporte | The Adelaide Review | 97.7 La Radio | Euroresidentes | Lotería Navidad | Premios Cine

[INICIO](#) > [AYUNTAMIENTO](#) > [NOTICIAS](#) > DETALLE NOTICIAS

25 DE NOVIEMBRE DE 2016

El Ayuntamiento abre un nuevo proceso participativo en Monte Alto para mejorar la movilidad del barrio con la recuperación del 'Camiño do Vixía'

Mapa de Monte Alto del año 1907

Los concejales de Rexeneración Urbana y Movilidad Sostible participan esta tarde, en el CEIP Sanjurjo de Carricarte, en el acto de presentación, que pretende abrir "una reflexión colectiva sobre el espacio público del barrio"

El Ayuntamiento abre esta tarde un nuevo proceso participativo con el vecindario de Monte Alto, con el objetivo de abordar la recuperación del llamado "Camiño do Vixía", un itinerario que conecta el Campo de Marte con la Ronda de Monte Alto hasta el depósito de aguas -el llamado Vixía de Monte Alto- basado en la mejora de la accesibilidad peatonal, de cara a equilibrar la convivencia entre peatones y automóvil en el barrio y establecer una conexión cómoda entre una parte importante de sus equipaciones, como son el CEIP Curros Enríquez, el centro cívico y biblioteca municipales de Monte Alto o la escuela infantil Luis Seoane. Los concejales de Rexeneración Urbana e Dereito á Vivenda, Xiao Varela, y Movilidad Sostible, Daniel Díaz Grandío, participarán hoy (19.00 horas) en la primera sesión del proceso, que se inicia en el CEIP Sanjurjo de Carricarte con un foro de presentación abierto a las asociaciones, colectivos y entidades del barrio, además de todo el vecindario que quiera participar, y que será la primera de una serie de actividades -foros, talleres y acciones de calle, así como otras más lúdicas y colectivas- que se desarrollarán hasta principios del año que viene. La iniciativa, según lo destaca el responsable de Rexeneración Urbana, pretende ser "una

reflexión acerca del estado del espacio público en Monte Alto para recabar de forma colaborativa propuestas sobre la reformulación y mejora de la movilidad y la habitabilidad de las calles y plazas".

Este nuevo proceso abierto a la participación de la ciudadanía se abre también, tal y como hace notar el responsable municipal, para dar a conocer al por menor y someter el análisis a propuesta del Gobierno municipal para la mejora del espacio público del barrio; un proyecto, el del Camiño do Vixía, que propone la creación de un eje de preferencia peatonal que busca recuperar la centralidad del peatón en el espacio público, en un itinerario que va desde la calle de A Torre, por el Campo de Marte, avenida de Hércules, Vereda del Polvorín, continuando por la calle Marola, Suevia y Vía Ártabra, hasta atravesar la ronda de Monte Alto y coger la calle Pedro Galán Calvete y el Parque de Carlos Casares, con punto final en la trasera de la antigua cárcel. Para eso, prevé una serie de intervenciones, que definirán el tipo de convivencia del coche con otras movilidades, con soluciones distintas dependiendo del trecho del recorrido.

El trazado de esta intervención se define, según pone de relieve el concejal, "siguiendo un criterio de beneficio social desde múltiples perspectivas, desde la conectividad de la mayor parte de los centros escolares del barrio y la seguridad y comodidad del trayecto, que permite hacer de él una ruta escolar, pero también como reivindicación de un patrimonio del barrio casi olvidado por el que transcurre el Camino -como es el recorrido entre los antiguos molinos de viento del barrio, que durante siglos fueron su perfil más característico-, que invita a realizar actividades, incluso escolares, relacionadas con la memoria del barrio".

El programa del proceso participativo se abre esta tarde con el primer foro de presentación y continúa mañana, sábado, a partir de las 11.00 horas, con una ruta por las calles que forman parte del Camiño do Vixía, que tiene como finalidad hacer un mapeo de los lugares de interés y los puntos endebles del recorrido, y seguirá con una decena de acciones que se desarrollarán en los meses de diciembre, enero y febrero. Entre los objetivos de este nuevo espacio de participación con el vecindario, el concejal de Rexeneración Urbana e Dereito á Vivenda destaca el interés por promover el intercambio de información e ideas sobre el estado del espacio público en Monte Alto, trabajar con la memoria colectiva sobre las calles del barrio, fomentando la interacción, y concienciar a las y los vecinos sobre el potencial de mejora de la calidad de vida en relación con los hábitos de movilidad más saludables y un uso más equitativo del espacio público.

Buscar más noticias

Buscar más noticias